Mac OS X alapismeretek látássérült felhasználók számára

Billentyűzet-centrikus tananyag

Kiadja az Informatika a Látássérültekért Alapítvány

Szerző: Mali Attila

Copyright © 2019. Minden jog fenntartva.

A tananyag a Fogyatékos Személyek Esélyegyenlőségéért Közhasznú Nonprofit Kft. és az Emberi Erőforrások Minisztériuma támogatásával készült.

Tartalom

A macOS (OS X) rendszer alapjai 6
Számítógépek fajtái, általános jellemzői 7
Asztali számítógépek 7
Mac Mini 7
iMac 7
Mac Pro 7
Hordozható számítógépek 8
MacBook Air 8
MacBook Pro 8
Az Apple számítógépek billentyűzete 9
A Touch Barral szerelt Mac gépek 10
Navigálás az elemek közt 11
A Mac beüzemelése 12
Az új Mac beállítása 12
Használatbavételhez elengedhetetlen billentyűparancsok 12
Az elemek VoiceOver-tippjei és az információk meghallgatása 13
Beállító asszisztens használata 14
A VoiceOver Első lépések útmutatója 20
A VoiceOver 21
A VoiceOver bekapcsolása 21
VoiceOver kurzor 21
A VoiceOver billentyű 21
A VoiceOver hangerőbeállítása, szüneteltetése vagy elnémítása 22
A súgó 23
A macOS használati útmutatója 23
Keresés a súgóban 24
A VoiceOver súgója 24
A parancsok súgó használata 25
A részletesség rotor 25
Beszéd attribútum módosítása 25
Elemek alternatív műveletei 26
A VoiceOver segédprogram 27
Általános kategória 27

A Részletesség kategória 27
A Beszéd kategória 27
Navigáció kategória 27
Web kategória 28
Hang kategória 28
Vizuális elemek kategória 28
Vezérlők kategória 28
Braille kategória 28
Tevékenységek kategória 29
A VoiceOver bekapcsolása a bejelentkező képernyőhöz 29
Az Íróasztal 30
A Dock 30
A Menü 31
Menüextra 32
Navigáció az Értesítési központban 32
Az Értesítési központ megjelenítése és elrejtése 32
Navigálás a Mai és az Értesítési nézetben 33
Widgetek szerkesztése a Mai nap nézetben 33
Widgetek eltávolítása 33
Widgetek hozzáadása 34
Háttér módosítása 34
A Képernyőfüggöny bekapcsolása a VoiceOver parancsokra vonatkozó Súgóból 35
Az üdvözlőszöveg módosítása 35
A Mac gép fájlrendszer típusa 37
A Mac gép gyárilag létrehozott mappa architektúrája 37
Az Alkalmazások mappa másnéven programok mappája 37
Könyvtár mappa 37
Rendszer mappa 38
Felhasználók mappa 38
Saját mappa 38
Ugrás közvetlenül egy mappába 38
Finder 39
A Finder használata 39
A számítógépen tárolt tartalmak megtekintése 40
A megfelelő nézet kiválasztása 40
Ablakok egyesítése 42

Elemek húzása a VoiceOverrel 43
Megosztás és küldés 43
A Finder ablakaiban található elemek megtekintésének módszerei 44
Elemek csoportosítása 44
Fájlok címkézése 45
Alias létrehozása 45
Kuka 46
Elem törlése a Finderben 46
A Kuka kiürítése 46
Launchpad 47
A Launchpad megnyitása és bezárása 47
Alkalmazások megnyitása a Launchpaden 48
Alkalmazások hozzáadása a Launchpad területéhez 48
Spotlight 49
A keresés használata 49
A keresési találatok használata 49
Átváltások, számítások és definíciók használata 50
Rendszerbeállítások 52
Time Machine biztonsági mentés 54
Biztonsági mentés készítése 54
Az App Store használata 56
Az App Store Szoftverfrissítés ablak megnyitása 56
Az App Store Alkalmazások ablak megnyitása 57
Kontaktok 59
A FaceTime 62
Hívás kezdeményezése 63
Az előzmények használata 63
Beérkező hívás fogadása 64
Előzmények törlése 64
Szövegszerkesztő 66
A Szövegszerkesztő használata 66
Az iCloud dokumentum tárolás kikapcsolása 66
Az Üzenetek (iMessage) 72
Az Üzenetek engedélyezése 72
Szöveges üzenet indítása 72
Az Üzenetek használata 72

Üzenet írása ... 73
Reakció az üzenetre, a Tapback (egérmutató nyomvatartása) funkcióval ... 74
Üzenetek törlése ... 74
Levelezés Macen ... 76
A mail használata ... 76
Levelek olvasása ... 77
Egy beszélgetés leveleinek olvasása ... 77
Navigáció egy megnyitott levélben ... 78
Új e-mail küldése ... 78
Keresés a levelek között ... 79
Böngészés Macen ... 81
A Safari használata ... 81
Felhasznált oldalak ... 86
Mellékletek ... 87
A. függelék: A macOS billentyűparancsai ... 87
B. függelék: A VoiceOver segédprogram beállításai ... 87
Impresszum ... 88

A macOS (OS X) rendszer alapjai

Az Apple termékeiben számos módon elérhetők azok az akadálymentesítési lehetőségek, amelyek a látássérült felhasználók vagy a diszlexiás emberek számára is lehetővé teszi a mindennapos számítógép-használatot. Ezek a lehetőségek a Mac számítógépeken mindenki számára elérhetőek.

Ennek a dokumentumnak a segítségével a macOS rendszerű számítógépek kezdőszintű mindennapos használatát sajátíthatja el, pl. a fájlok rendszerben tartását, a levelek olvasását és írását, a neten történő szörfözést, illetve a kapcsolattartási lehetőségeket. Mindezek előtt bemutatjuk, hogy milyen gépet érdemes választania, ha a Macintosh rendszerrel kíván megismerkedni.

Számítógépek fajtái, általános jellemzői

Asztali számítógépek

Mac Mini

A Mac Mini 2018-ban újratervezett formában jelent meg: erősebb processzorral, ötször gyorsabb rendszerrel, nagy teljesítménnyel, akár 2Tb háttértárolóval is választható.

További tulajdonságok:

https://www.apple.com/hu/mac-mini/

Vásárlás:

https://www.apple.com/hu/shop/buy-mac/mac-mini

iMac

Az iMac gépek 21,5 és 27 hüvelykes kivitelben kaphatók, négymagos Intel Core i5 (Turbo Boost technológiával akár 3,8 GHz) processzorral, maximum 32GB memóriával, 1 TB-os, 5400 fordulat/perc sebességű merevlemezzel vagy 1TB FUSION drive háttértárolóval.

További tulajdonságok:

https://www.apple.com/hu/imac/specs/

Vásárlás:

https://www.apple.com/hu/shop/buy-mac/imac

Mac Pro

A Mac Pro az Apple legnagyobb teljesítményű asztali gépe, milliós nagyságrendű árkategóriát képvisel.

További tulajdonságok:

https://www.apple.com/hu/mac-pro/

Vásárlás:

https://www.apple.com/hu/shop/buy-mac/mac-pro

Hordozható számítógépek

MacBook Air

Az új, asztroszürke, ezüst- és aranyszínben kapható MacBook Air vékony és könnyű kivitelben. *Bámulatos Retina* kijelzője, legújabb generációs billentyűzete és *Force Touch* (nyomásérzékeny) érintőpadja van. Sőt, már a *Touch ID* (ujjlenyomat azonosítás) is működik rajta.

További tulajdonságok:

https://www.apple.com/hu/macbook-air/

Vásárlás:

https://www.apple.com/hu/shop/buy-mac/macbook-air

MacBook Pro

A MacBook Pro az elődeinél hatékonyabb, gyorsabb és erősebb számítógép. Mindez a nyolcadik generációs, 6 és 4 magos Intel processzoroknak, valamint a maximum 32GB-ig választható memóriának és gyorsabb háttértárolójának köszönhető.

További tulajdonságok:

https://www.apple.com/hu/macbook-pro/

Vásárlás:

https://www.apple.com/hu/shop/buy-mac/macbook-pro

Az alábbi hivatkozáson összehasonlítást kaphat a Mac gépek elérhető és választható konfigurációiról.

https://www.apple.com/hu/mac/compare/?desktops

Az anyagnak nem célja megadni a konkrét konfigurációt, mivel vásárláskor a kiválasztott gép hardverelemeit - a processzor, memória és háttértár - tetszés szerint össze tudja válogatni a felhasználó, igényeinek és pénztárcájának függvényében. Sokakat elrettent a vásárlástól a magas ár, viszont ezért az összegért nagyon szép kivitelű hardvert, szoftvereket (irodai alkalmazásokat), valamint képernyőolvasó programot kap a felhasználó.

Az Apple számítógépek billentyűzete

Az Apple a számítógépeinél egyedi megoldásokat dolgozott ki a billentyűzet kialakítására, pl. az egyetlen Ctrl, valamint az Apple specifikus billentyűk. Hordozható számítógéphez más billentyűzetet is használhat. A csatlakoztatható billentyűzetek alapvetően kétféle kivitelben kaphatók, Bluetooth és USB csatlakoztatási ponttal, numerikus billentyűzettel vagy anélkül. Hordozható számítógép esetén a billentyűzet nem tartalmaz numerikus részt. A hordozható gépek kezelését megkönnyíthetik a külön is megvásárolható kiegészítők, pl. numerikus Bluetooth billentyűzet, egér vagy érintőpad. A billentyűzeten balról jobbra, illetve fentről lefelé haladva, a sarokban az Escape billentyű található, mellette a F1-F12 funkcióbillentyűk, a sor utolsó eleme pedig a Be/Kikapcsoló gomb. Az Escape billentyű programkörnyezettől függően kilépésre, megszakításra vagy bezárásra használható. A képernyő fényerejét az F1 billentyűvel csökkentheti, az F2 billentyűvel pedig növelheti. Az F3 billentyű lenyomásakor a *Mission Control* nyílik meg, amivel gyorsan válthat a megnyitott ablakok, az íróasztalok és a teljes képernyőn futó alkalmazások között. Az F4 funkcióbillentyű a *Launchpad*-et (Indítópult) nyitja meg, ekkor a számítógépre telepített programok ikonos nézete jelenik meg (bővebben a *Launchpad*-ről szóló részben). A billentyűzet megvilágítással is rendelkezik, fényerejét a felhasználó tetszés szerint állíthatja. Az F5 gomb a billentyűzet fényerejének csökkentésére , az F6 billentyű annak növelésére használható. Tovább haladva a funkciógombokon, a médiavezérlő gombok találhatók. Az F7 a *Visszatekerés/Léptetés*, az F8 a *Lejátszás/Szünet* (a macOS rendszer alapértelmezett lejátszóját az iTunes-t indítja), az F9 pedig az *Előre tekerés/Léptetést* teszi lehetővé. Tovább haladva a némítás, a hangerő csökkentése és a hangerő növelése gombok találhatók. A sort a *Be/Kikapcsoló* gomb zárja. A számsor billentyű, a Backspace (törlés), a Tab, az Enter, a Caps Lock (nagybetűzár) és a Shift billentyűk a megszokott helyükön helyezkednek el.

A Mac-en öt módosító billentyű van:

- Shift (kisbetű-nagybetű váltás)
- Fn (Function)
- Ctrl (kontroll)
- Alt
- Cmd (Command). A régi Mac felhasználók ezt almának is nevezik.

A legalsó sor tartalmazza a speciális billentyűket. Balról jobbra haladva találja az FN (funkció), a Ctrl-t, az Alt (Options), a Command (parancs) és a Szóköz billentyűt.

Tovább ismételten a Command(parancs), az Alt (Options) billentyű helyezkedik el, a sort a navigációs nyílbillentyűk zárják a billentyűzet jobb alsó sarkában.

Megjegyzés: Alapértelmezetten az F1-F12 billentyűkkel a rajtuk található ikonok által jelzett egyedi funkciót hajtják végre. Ha szabványos funkciógombként kívánja használni valamelyiket, tartsa lenyomva az Fn billentyűt (a billentyűzet bal alsó sarkában), és közben nyomja le valamelyik funkciógombot. Pl.: Az F10 a hangszóró némítását ábrázoló ikont tartalmazza, de az FN+F10 billentyűkombinációval az F10 billentyűhöz rendelt művelet hajtható végre, nem pedig a némítás be- vagy kikapcsolása.

A nyílbillentyűk multifunkciós gombként viselkednek, az FN gombbal együtt érhetőek el a Home, az End, a PageUp és a PageDown navigációs billentyűk.

A Home(elejére) billentyű funkciója az Fn és a balra mutató nyíl lenyomásával, az End(végére) billentyű funkciója az Fn és a jobbra mutató nyíl lenyomásával, a Page Up(lapfel) billentyű funkciója az Fn és a felfelé mutató nyíl lenyomásával, a Page Down(lap le) billentyű funkciója az Fn és a lefelé mutató nyíl lenyomásával aktiválható.

A Touch Barral szerelt Mac gépek

Ha a Mac gép rendelkezik *Touch Bar*ral (érintősávval), akkor használhatja a VoiceOvert az ott található elemek kijelöléséhez és aktiválásához.

Megjegyzés: Az újabb modelleknél választható opció, hogy *Touch Bar*ral vagy anélkül kívánja-e megvásárolni a hordozható Mac gépet.

Ha már használta a VoiceOvert iOS rendszerű iPhone-on vagy iPad-en, akkor a kézmozdulatokkal végrehajtható gesztusok ismerősek lesznek.

A Touch Bar elhelyezkedése

A hagyományos billentyűzet Escape, F1-12 gombjai, a hangerő és a kikapcsoló gomb helyén az érintősáv felülete kapott helyet. Ezt a sávot nevezték el *Touch Bar*nak. A kikapcsoló gomb helyén, jobb oldalon felül kapott helyet a *Touch ID* (újlenyomat olvasó), ami zárolja a *Touch Bar* felületét.

Megjegyzés: Ezzel a gombbal kapcsolható be illetve ki a számítógép, oldható fel a Mac gép, illetve néhány jelszóval védett elem, használhatja az *Apple Pay*-t az interneten történő vásárláshoz, valamint alkalmazhatja az *iTunes Store*-ban, az *App Store*-ban és az *Apple Books*-ban.

Az új gépek VoiceOverrel történő használatához nyomja le és tartsa lenyomva a Command billentyűt a billentyűzeten, majd nyomja meg háromszor a *Touch ID* felületét.

Navigálás az elemek közt

Csúsztassa egy ujját, vagy legyintsen jobbra vagy balra a *Touch Bar*on. A VoiceOver kimondja és körülírja az aktuálisan kijelölt elemet a *Touch Bar*on történő navigáláskor. Csúsztatáskor a VoiceOver hangeffekteket is lejátszik az üres hely jelzésére. A *Touch Bar* eleme körül elhelyezkedő körvonal független a képernyőn található VoiceOver-kurzortól.

Kijelöléshez érintse meg a kívánt elemet. A kijelölt elem aktiválásához koppintson duplán. Osztott koppintással is aktiválhatja a kijelölt elemet, ehhez egy ujjal érintse meg és tartsa megérintve az elemet, majd egy másik ujjal koppintson bárhol a *Touch Bar*-on az elem aktiválásához.

Néhány műveletnél, például amikor csúszkát húz a fényerő, a hangerő vagy a dátum- és időtartomány beállításához, a dupla koppintás és tartás kézmozdulat különösen hasznos. Koppintson duplán, és tartsa az ujját egy elemen a *Touch Bar*-on, amíg három emelkedő magasságú hangjelzést nem hall, majd az ujját felemelés nélkül csúsztassa az érték változtatásához.

Megjegyzés: Ha a VoiceOver be van kapcsolva, annak parancsait az Fn és egy számbillentyűvel adhat meg a VoiceOver-módosítóval, ami a funkcióbillentyűk (F1–F12) használatának billentyűparancsa. A VoiceOver segédprogram megnyitásához nyomja le a Ctrl+Alt+FN+8 billentyűkombinációt (a Ctrl+Alt+F8 helyett).

A Mac beüzemelése

A további fejezetek a hordozható Mac számítógépekre vonatkozó információkat tartalmazzák.

Az új Mac beállítása

A régebbi hordozható készülékek doboza tartalmaz MagSafe 2 tápcsatlakozót és MagSafe 2 hálózati adaptert, rögzített töltőkábellel. A rögzített töltőkábelt mágneses felével csatlakoztassa a számítógép töltőcsatlakozó pontjához a készülék bal felső oldalán, a tápcsatlakozót pedig az adapterhez, majd a hálózati villás dugót a fali aljzathoz.

Megjegyzés: Az Apple új helyzet elé állította az új MacBook tulajdonosokat. A gépen csak USB-C port kapott helyet (az USB 3.1-es szabványra építve), illetve egy fejhallgató-csatlakozó. Ezen az USB-C aljzaton keresztül kell megoldani a töltést, a kijelzők, az adattárolók, a nyomtatók és fényképezőgépek csatlakoztatását. Modelltől függően változik az elhelyezett portok száma.

Csatlakoztathat külső eszközöket, például külső monitort. Ellenőrizze az akkumulátorokat a külső perifériákban, hogy fel legyenek töltve, és kapcsolja be őket, ha másik billentyűzetet vagy külső trackpadet (érintőpad) használ.

Megjegyzés: A fedél első felnyitásakor vagy a töltő csatlakoztatásakor a számítógépek egy része automatikusan elindul.

Olyan helyen hajtsa végre a további műveleteket a beállítás elvégzéséhez, ahol van internetkapcsolat, és ismeri a Wi-Fi jelszót. Az első bejelentkezéshez internetkapcsolatot szükséges, hogy - amennyiben még nem rendelkezik *Apple ID*-vel -, akkor azt létre tudja hozni.

Használatbavételhez elengedhetetlen billentyűparancsok

A tájékozódásban és a navigálásban a VoiceOver, a Mac gépek beépített képernyőolvasója lesz segítségére, amely beszédhangos támogatást nyújt a számítógép használata során. Ha

már használt képernyőolvasóval operációs rendszert, akkor ismerős lesz néhány vezérlő, navigációs módszer. A Mac rendszerre jellemző speciális elemek, tartalmi információk elérése más módon, ún. műveletekkel történik, speciális billentyűparancsok használatával. Ezek közül alább bemutatunk néhányat, amelyek ismerete az ablakokban történő navigáláshoz és a beállítások elvégzéséhez elengedhetetlen.

Megjegyzés: A VO (VoiceOver) módosítóbillentyűt a Ctrl+Alt billentyűk együttes használata vagy beállítástól függően a Caps Lock billentyű reprezentálja. Ennek szerepéről, bővebben a billentyűparancsok ismertetéséről és használatáról a *VoiceOver bemutatása* című fejezetben olvashat részletesen.

Az ablakokban a navigálásra a VO+Jobbranyíl vagy Balranyíl billentyűket használhatja. Nem kerül felolvasásra minden tartalom, ha a Tab és a Shift+Tab billentyűket használja. Ezért célszerű az összes tartalom felolvasásához a feljebb említett billentyűkombinációt használnia. Az ablak első elemére lépéshez a VO+FN+Balranyíl, míg az ablak utolsó elemére lépéshez a VO+FN+Jobbranyíl billentyűket használhatja. A VO+Szóköz billentyűkombináció több feladatra is használható, pl. jelölőnégyzeteket jelölhet be vagy veheti ki a jelölést, gombot aktiválhat vagy választógombot jelölhet be. Az előugró menük fontos részei a vezérlőknek, ezek megnyitásához a fent említésre került VO+Szóköz billentyűkombinációt használhatja. Az előugró menüből megjelenő listában a megfelelő parancs kiválasztásához a Le- vagy Felnyíl billentyűket, a kiválasztott menüparancs aktiválásához az Enter vagy a VO+Szóköz billentyűkombinációt alkalmazza. Táblázatoknál, ahhoz, hogy hozzáférjen a tartalomhoz, be kell lépnie a táblázatba, amit a VO+Shift+Lenyíl billentyűkombinációval tehet meg. A táblázatban navigálni a VO+Nyílbillentyűkkel tud, majd a művelet befejezéséhez használja a VO+Shift+Felnyíl billentyűkombinációt. Szövegmezőben, ahol például meg kell adnia a nevét vagy az adatait kezdjen el gépelni. Ha elrontotta a gépelést, javíthatja a Törlés gombbal. A beállító asszisztens használata során egyetlen speciális karakter bevitelével fog találkozni, az *Apple ID* azonosítóban a felhasználónevet és a kiszolgálót elválasztó kukac jellel. Az e-mail címekben található - @ - elválasztó beírásához az Alt+Q billentyűparancsot használhatja.

Az elemek VoiceOver-tippjei és az információk meghallgatása

A VoiceOver több módszert biztosít a kurzornál található elem felismeréséhez és használatához.

1. Az elem leírásának meghallgatásához nyomja le a VO+F3 billentyűkombinációt.
2. Az elem súgócímkéjének meghallgatásához nyomja le a VO+Shift-H billentyűkombinációt.

   Megjegyzés: Ha egy elem nem rendelkezik súgócímkével (más néven „eszköztippel”), a VoiceOver bejelenti azt.

3. Az elem használatát segítő tipp meghallgatásához nyomja le a VO+Shift+N billentyűkombinációt.

Beállító asszisztens használata

A beállító asszisztens segítséget nyújt az internethálózatra történő kapcsolódásban, ha szükséges, akkor segít létrehozni az *Apple ID* azonosítót, végigvezet a jogi tudnivalókon és segít elvégezni az adatvédelmi beállításokat. (Ha használ iPhone készüléket vagy korábban már használta az iTunest, akkor rendelkezik *Apple ID* azonosítóval.)

Megjegyzés: Az *Apple ID* olyan azonosító, amellyel az Apple szolgáltatásait lehet igénybe venni. Bejelentkezhet az *iCloud* fiókba, a *Mac App Store*-ban (alkalmazásáruház) alkalmazásokat, az *iTunes Store*-ban (zeneáruház) zenei és videó tartalmakat vásárolhat. A fiókot meglévő vagy újonnan regisztrált *iCloud*-os e-mail címmel is létrehozhatja. Az *Apple ID*-val az összes eszközével bejelentkezhet, az *iCloud* fiókon keresztül az eszközök szinkronizálódnak.

A felhasználó számára a különböző műveletek elvégzéséhez, a navigációhoz a leírásnak nem szükséges tartalmaznia lépésről lépésre a billentyűparancsokat, a fent ismertetett általános billentyűparancsok elegendőek, illetve a VoiceOver alapértelmezetten tartalmaz súgót is. Az adott területen hagyva a fókuszt 3 másodperc elteltével automatikusan az ahhoz vagy a vezérlőhöz tartozó súgócímke és a művelet végrehajtásához használandó billentyűparancs felolvasásra kerül.

Nyissa fel a számítógép fedelét. Amennyiben nem indul el automatikusan, kapcsolja be a gépet a jobb felső sarokban található be/ki kapcsoló gombbal.

A gép bekapcsolásakor indítóhang jelzi, hogy a rendszer elindult.

Megjegyzés: A 2016 elején vagy korábban forgalomba hozott Mac számítógépek hangot adnak ki az indítás során. A 2016 végén vagy később forgalomba hozott Mac számítógépek nem adnak ki hangot, a MacBook Air (13 hüvelykes, 2017) kivételével.

Az indítás után kis idő elteltéve la beállító asszisztens első képernyője jelenik meg. Ahhoz, hogy látássérült felhasználóként kezelni tudja a számítógépet a Command+F5 billentyűkombinációval be kell kapcsolnia a VoiceOvert.

Megjegyzés: *Touch Bar*-ral rendelkező MacBook Pro esetén tartsa lenyomva a CMD billentyűt, majd nyomja le háromszor a *Touch ID*-t.

Miután bejelentkezett a VoiceOver, és az első képernyő felolvasásra került, állítsa be a hangerő gombokkal a számítógép hangerejét. Ehhez a billentyűzet legfelső sorában jobbról balra haladva a második billentyűvel fel, a harmadik billentyűvel pedig lefelé módosíthatja a számítógép hangerejét.

Az első képernyő az „Üdvözlünk az új Mac-en” üzenettel fogadja a felhasználót.

Ezen a képernyőn térkép látható, amelyen a VO+Nyíl billentyűkombinációval válassza ki a tartózkodási helyének megfelelő országot. A kiválasztás után lépjen a VO+Jobbranyíl billentyűkombinációval a *Folytatás* gombra, és aktiválja azt a VO+Szóköz paranccsal.

Megjegyzés: A macOS a beállító asszisztens használata során gyorsítja számítógépe első beüzemelését az olyan beállítási opciókkal, amelyek a megfelelő értékre állnak vagy értelemszerűen jó értéket vesznek fel. Így azokat nem kell módosítania.

A következő képernyő a saját billentyűzet kijelölésének beállításait tartalmazza. Navigáljon a beviteli források mezőjébe, ahol a *Magyar* vagy a *Magyar qwerty* billentyűkiosztások közül választhat. A további billentyűzetek megjelenítéséhez jelölje be a VO+Szóköz billentyűkombinációval az *Összes billentyűzet megjelenítése* jelölőnégyzetet. Ha végzett a beviteli forrás kiválasztásával, lépjen az ablak utolsó elemére - a *Folytatás* gombra -, és aktiválja azt.

A harmadik képernyő a Wi-Fi hálózat megadására szolgál. A lakóhelyén és annak környékén található vezetéknélküli kapcsolatok jelennek meg a táblázatban. Lépjen a táblázatba a VO+Shift+Lenyíl billentyűkombinációval, keresse ki a saját hálózatát a nyílbillentyűkkel. A művelet végrehajtását követően lépjen ki a VO+Shift+Felnyíl billentyűkombinációval a

táblázatból, majd a kiválasztott hálózathoz történő kapcsolódáshoz írja be a titkosítási kulcsot a hálózata mellett található mezőbe. Ha az internetre történő kapcsolódáshoz nem Wi-Fi hálózatot használ, lépjen az *Egyéb hálózati beállítások* gombra. Amikor aktiválja az egyéb beállításokat, a megjelenő párbeszédpanelen megadhatja, hogyan kapcsolódjon a számítógép az internetre. Választógombok segítségével módosíthatja az alapértelmezett Wi-Fi beállítást, hogy helyi hálózaton keresztül Ethernet (hálózati) kábellel kapcsolódjon, vagy akár ki is kapcsolhatja a beállításokat, hogy a számítógépe ne csatlakozzon az internethez. A beállítás véglegesítéséhez lépjen a *Folytatás* gombra, és aktiválja azt.

Az adatok és az adatvédelem a beállító asszisztens következő képernyője, ez az ikon akkor jelenik meg, amikor egy Apple funkció a személyes adatainak használatát kéri. Nincs más teendője, mint elolvasni a tájékoztatót, és megkeresni az ablak utolsó, *Folytatás* nevű gombját, majd aktiválni azt, hogy betöltse a következő képernyőt.

Az ötödik képernyő olyan opciókat tartalmaz, amivel adatok átvitelét kezdeményezheti erre a Mac gépre. Választhat az *Egy másik Mac gépről*, a *Time Machine biztonsági mentésből*, az *Indítólemezről*, a *Windows PC-ről* vagy a *Ne legyenek most információk továbbítva* lehetőségek közül. A négyelemű választógombokból álló csoportból lépjen a legmegfelelőbbnek tartott opcióra a VO+Jobbranyíl vagy Balranyíl billentyűkombinációval, és aktiválja az elemet a VO+Szóköz paranccsal. Navigáljon a *Folytatás* gombra a VO+Jobbranyíl billentyűkkel, majd aktiválja azt a továbblépéshez.

A következő képernyő a *Jelentkezzen be Apple ID-jával*. Ez az ablak fontos része a beállítási asszisztensnek. Kihagyhatja az *Apple ID* megadását, bejelentkeztetheti számítógépét az Apple szolgáltatásaiba, vagy új *Apple ID*-t hozhat létre.

1. Ha ki kívánja hagyni az *Apple ID* megadását, válassza a *Beállítás később* gombot. Ezen lépés választása esetén nem lesznek elérhetőek az *iCloud* szolgáltatások, mint pl. az *iTunes* az *App Store*, az *Apple Music*, az *iCloud*, az *iMessage* vagy a *FaceTime*. Ha később szüksége lesz ezen szolgáltatásokra, akkor a *Rendszerbeállítások > iCloud* csoportban kell megadnia *Apple ID* azonosítóját és a jelszavát.
2. Ha már rendelkezik *Apple ID*-val, akkor lépjen a szerkesztőmezőbe, és adja meg azt az e-mail címet, amelyikkel az Apple fiókját létrehozta. Ezután lépjen az ablak utolsó elemére - a *Folytatás* gombra - és aktiválja. Az e-mail cím megadása után megjelenik a *Jelszó* szerkesztőmező, ahol a gépelés közben hangjelzés hallható minden egyes bevitt karakternél. Amikor végzett a jelszó megadásával, lépjen a *Folytatás* gombra, és aktiválja azt.

3. Ha nem rendelkezik *Apple ID*-val, akkor aktiválja az *Új Apple ID* létrehozása gombot. A megjelenő ablakban meg kell adnia a család- és utónevét, születési idejét (ÉÉÉÉ. HH. NN. formátumban, ahol ÉÉÉÉ az évet, a HH a hónap előnullázott sorszámát, az NN pedig a napot jelöli). A következő mezőbe írja be a használni kívánt azonosítót (az azonosító a @icloud.com előtti rész), írja be jelszavát, majd ezt erősítse meg (minimum 8 karakter, kis és nagybetűt valamint számot is kell tartalmaznia). A *Folytatás* gomb aktiválásával a rendszer ellenőrzi, hogy a megadott azonosító használható-e. Amennyiben foglalt az e-mail cím, akkor az asszisztens visszaléptet az *E-mail cím* mezőbe, ahol új azonosítót kell megadni. Ha sikeres az ellenőrzés, akkor a következő lépésben 3 biztonsági kérdést kell beállítania, illetve megadni a kiválasztott kérdésekre a választ.

   Megjegyzés: A beállító asszisztens használata során először itt fog találkozni az ún. előugró menüvel. A menü használatához nyomja le a VO+Szóköz billentyűkombinációt, majd a nyílbillentyűkkel válasszon a menüpontokból, és a kiválasztott elemet jelölje be a VO+Szóköz paranccsal.

4. Ha rendelkezik *Apple ID*-val, de elfelejtette a jelszavát, aktiválja az *Elfelejtette az Apple ID-t vagy jelszavát?* gombot. A megjelenő ablakban írja be az *Apple ID*-t, válassza ki a jelszóvisszaállítási módot, majd aktiválja a *Folytatás* gombot. Ha inkább e-mailt kíván kapni, válassza az *E-mail kérése* elemet. A jelszó visszaállításához használja az elsődleges vagy a biztonsági e-mail címére küldött üzenetet. Ha biztonsági kérdéseket kíván megválaszolni, válassza a *Biztonsági kérdések megválaszolása* lehetőséget, és hajtsa végre a megjelenő műveleteket. Ha rendszervisszaállítási kulcsot kér, használja a kétlépéses hitelesítésre vagy a kétlépcsős ellenőrzésre vonatkozó műveleteket. Nyissa meg a www.appleid.apple.com oldalt. Az oldalon aktiválja az *Elfelejtett Apple ID vagy jelszó?* gombot. Ha telefonszámának megerősítésére kapott felszólítást, válassza a kétlépéses hitelesítésre vonatkozó utasításokat. Ha ez a szolgáltatás a készülékén aktiválva van, visszaállíthatja jelszavát bármelyik eszközéről jelszóval vagy jelkóddal. Miután elvégezte a fenti műveletek közül az ön által választottak egyikét, e-mailt fog kapni. A jelszó visszaállítása után felszólítást kap, hogy jelentkezzen be. (Szükséges frissítenie azokat az eszközöket, melyek ezt az *Apple ID*-t használják. A műveletet az eszköz beállításaiban végezheti el.)
5. Ha eltérő *Apple ID*-t kíván használni az *iTunes*-hoz és az *iCloud*-hoz, akkor bejelentkezhet azon e-mail címek valamelyikével, amelyek társítva lettek fiókjához.

Az öt felsorolt lehetőség egyikét választva a bejelentkezés kezdetét veszi az Apple szolgáltatásaiba; az *iCloud*-ba.

A hetedik képernyő az általános szerződési feltételeket tartalmazza. A képernyő tartalmának elolvasása után lépjen a VO+Jobbranyíl billentyűkombinációval az *Elfogadom* gombra, majd használja a VO+Szóköz parancsot.

Megjegyzés: Az ablak tartalmának felolvasását a VO+Shift+W billentyűkombinációval is kezdeményezheti.

A következő képernyőn el kell fogadni a macOS szoftverszerződést és a *Game Center* általános feltételeit tartalmazó szerződést. Nincs más teendője, mint aktiválnia az *Elfogadom* gombot az előző ablakban már ismertetett leírás szerint.

A kilencedik képernyőn a felhasználói fiókot kell létrehozni. A mezőket a beállító asszisztens az eddig megadott adatok alapján automatikusan kitölti. Az első szerkesztőmező a teljes név, a következő a fióknév - a teljes nevéből összeállított kisbetűs név -, de ezek módosíthatók. Meg kell adnia a jelszót, amellyel a számítógépre tud bejelentkezni, illetve amivel a rendszerszintű beállításokat tudja rendszergazdaként a későbbiekben elvégezni.

Megjegyzés: A fiókhoz tartozó rendszergazdai jelszó egyetlen karakterből is állhat.

A rendszer kéri, hogy erősítse meg jelszavát. Opcionálisan jelszóemlékeztetőt is megadhat, amely az eredeti fiók jelszavára utaló szó vagy kifejezés lehet. Ha elfelejtette jelszavát, akkor ezzel a lehetőséggel emlékeztető segítséget kap. A macOS rendszer néhány verziójában lehetőség van a bejelentkezési jelszó módosítására az *Apple ID*-val. Ehhez jelölje be a *Visszaállítás az Apple ID azonosító használatával* jelölőnégyzetet a VO+Szóköz billentyűkombinációval. Ennek használatakor nincs más dolga, mint folyamatosan írni a jelszavát, ekkor felugrik egy üzenet, amely szerint a jelszót visszaállíthatja az *Apple ID* azonosító segítségével. Három próbálkozási lehetősége van, ha ezek közben nem jelenik meg az üzenet, akkor nem lehet a fiókjában a jelszóvisszaállítást végrehajtani. Miután beírta az adatokat a fiók létrehozásához, lépjen a VO+Jobbranyíl billentyűkkel a *Folytatás* gombra, és aktiválja azt.

A tizedik képernyőn az *iCloud* kulcskarika beállításait találja. Ezzel a lehetőséggel jelszavait, biztonságos jegyzeteit, bejelentkezési adatait, illetve kulcsait és tanúsítványait tárolhatja a felhőben. A kulcskarika hozzáférés alkalmazás titkosítja az ott tárolt információkat (háromszoros titkosítás), ezért a kulcskarika feltörhetetlen.

Megjegyzés: Az *iCloud* kulcskarika segítségével az összes készülékén naprakészen tarthatja a jelszavakat és az egyéb biztonsági adatokat. Az *iCloud* kulcskarika megjegyzi az adatokat, így Önnek nem kell feljegyezni vagy tárolni.

Az ablakban választógombok segítségével döntheti el, hogy azonnal vagy később állítja be a kulcskarikát. *Az iCloud kulcskarika beállítása később* választógomb használata esetén a *Folytatás* gombot kell aktiválnia, így alapértelmezetten a felhasználói fiókkal megegyező (rendszergazdai) jelszó jön létre (ha nem kíván sok jelszót létrehozni, és azokat megjegyezni, ez a beállítás az ajánlott).

Ha ennél is nagyobb biztonságra törekszik, válassza az *iCloud kulcskarika beállítása* lehetőséget a választógombok közül. Ekkor a rendszer felszólítja, hogy írjon be a szerkesztőmezőbe egy hat karakterből álló jelszót. Lehetősége van a jelszó megadásánál más titkosítási algoritmus alkalmazására, amit a *Haladó* gomb aktiválásával végezhet el. Lépjen a *Haladó* gombra, és aktiválja, majd a megjelenő ablakban válasszon a biztonsági kóddal kapcsolatos opciók közül. Az *Összetett biztonsági kód használata* választógomb aktiválása esetén egy 24 karakteres kódot kell megadnia, amely betűket és számokat tartalmazhat. A *Véletlenszerű biztonsági kód létrehozása* választógomb használata esetén a számítógép generál egy 24 karakteres biztonsági kódot, a melyet jegyezzen fel, és biztonságos helyen tároljon (a feljegyzés elvesztése az adatok elvesztésével jár). Mindkét esetben a *Vissza* gomb aktiválásával lehetősége van az előző képernyőre visszalépni. Ha mégsem kíván létrehozni ilyen kódot, válassza a *Biztonsági kód létrehozásának mellőzése* választógombot, majd lépjen az *Ok* gombra, és aktiválja. Ekkor visszakerül az előző képernyőre. Itt ellenőrizze, hogy a *Beállítás később* választógomb van-e bejelölve. Ezután a *Folytatás* gombot aktiválva továbbléphet a beállító asszisztens következő ablakára.

A következő képernyő az Express (gyors) beállítások. A *Beállítások* gombbal testreszabható, hogy milyen szolgáltatásokat aktiváljon a beállító asszisztens. Szabályozhatja a hozzáférést a *Siri*-hez, a helymeghatározáshoz és a diagnosztikai adatok megosztásához (névtelen statisztikai adatok kerülnek megosztásra az Apple és az alkalmazások gyártóival). Lépjen a VO+Jobbranyíl billentyűkombinációval a *Folytatás* gombra, és aktiválja a VO+Szóköz billentyűkkel, hogy megjelenítse a következő képernyőt.

A megjelenő képernyőn a fájlok *iCloud*-ban történő tárolására vonatkozó beállítást végezheti el. Erre egy jelölőnégyzet szolgál, ha bejelöli a VO+Szóköz billentyűkkel, akkor a Mac gépen található összes fájlt, a dokumentumokat és az íróasztalon lévő fájlokat biztonságosan tárolhatja a felhőben. (A felhőben tárolt fájlokat más eszközével is eléri, amennyiben ugyanazon *Apple ID*-val van bejelentkezve.) Ha *A dokumentumok és az íróasztalon lévő fájlok tárolása az iCloudban* jelölőnégyzetet üresen hagyja, akkor a Mac-en létrehozott

dokumentumait a számítógép merevlemezére tudja csak menteni. Miután eldöntötte dokumentumai tárolási helyét, a *Folytatás* gomb aktiválásával továbbléphet.

Az utolsó előtti képernyőn a megjelenítési beállítások közül választhat a választógombok segítségével. A világos választógombbal a gyári beállítások maradnak érvényben, a sötét választógomb lehetővé teszi a feketés-szürkés külsőt. A gyengénlátó felhasználóknak ajánlott ez a beállítás. A beállítások később a rendszerbeállításokban módosíthatók. Lépjen a VO+Jobbranyíllal a sötét megjelenítésre, majd a VO+Szóköz billentyűkombinációval jelölje be a választógombot. A VO+Jobbranyíllal lépjen a *Folytatás* gombra, és aktiválja azt.

Ekkor az utolsó képernyőn a feldolgozás folyamata látható, ez kis időt vehet igénybe. Az eddig beállított opciókat, megadott adatokat a rendszer feldolgozza, a művelet állapotáról folyamatjelző tájékoztat.

Ha az „Üdvözli az OS X! A VoiceOver be van kapcsolva.” üdvözlő üzenetet hallja, akkor számítógépe készen áll a használatra.

A következő fejezet az *Első lépések útmutatója* súgóalkalmazásról szól, amely a *Mojave* (ejtsd: Moháve) rendszerben segítségére lesz a beépített, elődeinél sokkal fejlettebb képernyőolvasóhoz, amely az aktiválást követően automatikusan elindul, és 22 panelből álló felületen vezeti végig a felhasználót.

A VoiceOver Első lépések útmutatója

Ebben az útmutatóban a VoiceOver kínálta lehetőségek és azok gyakorlati használata kerül ismertetésre. Miután elindult az *Első lépések útmutatója*, a VoiceOver sebessége alapértelmezetten 50%-ra vált, hogy a felolvasott tartalom jól érthető legyen a felhasználó számára. Az *Első lépések útmutató* használatának megkezdéséhez nyomja le a Jobbranyíl billentyűt. Az előző ablak súgótartalmának megtekintéséhez a Balranyíl billentyűt használhatja. Az útmutatóból kilépni az Escape billentyűvel tud. Ha legközelebb visszatér az *Első lépések útmutatójához*, akkor a Jobbranyíl billentyűt lenyomva lehetősége van onnan folytatni a tanulást, ahol abbahagyta. A Balranyíl billentyű lenyomása után elölről kezdheti az ismeretek elsajátítását. Ez a súgó alkalmazás nem csak tájékoztat, hanem gyakorló felületet is biztosít az elhangzottak begyakorlására.

Megjegyzés: Az *Első lépések útmutatóját* közvetlenül a Ctrl+Alt+FN+Command+8 billentyűkombinációval indíthatja el.

A VoiceOver

A továbbiakban a VoiceOver segédprogramról, néhány gyorsbeállítási lehetőségről, valamint a súgóról olvashat.

A VoiceOver bekapcsolása

A beépített képernyőolvasó program bekapcsolásához nyomja le a Command+F5 billentyűkombinációt. A billentyűparancs ismételt lenyomásával a VoiceOver kikapcsolását végezheti el.

VoiceOver kurzor

A macOS operációs rendszerbe beépített teljes körű képernyőolvasó használatakor a VoiceOver kurzor sötét, négyszögletes körvonalként jelenik meg. A VoiceOver kurzorral jelölheti ki a gombokat és más vezérlőket, ezzel olvashat és szerkeszthet szövegeket. A billentyűzet fókusza és az egérmutató számos módon használható a VoiceOver kurzorral együtt. A segédprogram használatával megadhatóak a VoiceOver kurzor beállításai, módosítható a mérete, és vezérelhető a mozgása a szöveg olvasásakor.

A VoiceOver billentyű

Amikor VoiceOver parancsot ad ki, akkor a VoiceOver módosítóját (Ctrl+Alt vagy beállítástól függően a Caps Lock) egy vagy több másik billentyűvel együtt lenyomva kell használni úgy, hogy előbb tetszőleges sorrendben lenyomja a módosító billentyűt vagy -billentyűket, majd az adott betűt, végezetül elengedi a módosító billentyűket. A VoiceOver módosítójaként beállíthatja a Caps Lock gombot is, vagy az egyszerre lenyomott Ctrl és Alt billentyűt is használhatja. Ha például, a VoiceOver súgóját kívánja megnyitni, akkor nyomja le egyszerre a Caps Lock és a H, vagy a Ctrl az Alt és a H billentyűket. Az így kiadott parancsot billentyűkombinációnak nevezik. A VoiceOver parancsok a súgóban VO megnevezéssel jelennek meg, ahol a VO a VoiceOver segédprogram *Általános* kategóriájában megadott VoiceOver-módosítót jelöli. A VO+Shift+M VoiceOver parancs például azt jelenti, hogy a VoiceOver-módosítót, a Shift és az M billentyűt egyszerre kell lenyomni. A kiválasztott

VoiceOver módosító függvényében ez a Caps Lock+Shift+M vagy a Ctrl+Alt+Shift+M billentyűkombinációt jelenti.

Megjegyzés: A VoiceOver módosítóját zárolhatja is, hogy ne kelljen lenyomni, és könnyebben tudja használni a parancsokat. Ha a VoiceOver módosító zárolva van, akkor például a VO+Shift+M parancsot a Shift és az M billentyűk lenyomásával kell bevinni, a Caps Lock vagy a Ctrl és Alt billentyűket nem kell lenyomni.

A VoiceOver-módosító zárolásához nyomja le a VO+Pontosvessző billentyűkombinációt. A módosító zárolásának feloldásához nyomja le ismét a billentyűparancsot.

Amikor a Caps Lock a VoiceOver módosítójaként van beállítva, és csupa nagybetűvel kíván írni, akkor kétszer egymás után nyomja le a Caps Lock billentyűt. A nagybetűzár kikapcsolásához ismételje meg a műveletet.

A VoiceOver hangerőbeállítása, szüneteltetése vagy elnémítása

A VoiceOver beszédének hangerejét módosíthatja, vagy akár el is némíthatja. Ehhez tartsa lenyomva a VO+Command+Shift billentyűket, majd a Jobbranyíl billentyűvel addig lépjen, amíg a „hangerő” szót nem hallja, majd nyomja le többször a VO+Command+Shift billentyűk nyomvatartása mellett a Lenyíl billentyűt a VoiceOver hangerejének csökkentéséhez.

Folyamatos olvasást indíthat a VO+A billentyűkombinációval. A beszéd elnémításához nyomja le a Ctrl billentyűt. Ha a VoiceOver módosítóbillentyűjeként a Caps Lock van beállítva, akkor a beszéd elnémításához használhatja a Caps Lock billentyűt is.

Ha a beszéd szüneteltetését követően megmozdítja a VoiceOver-kurzort, a program elkezdi felolvasni a kurzornál található elemet.

A súgó

Az *Alma (Apple)* menüben *A Mac névjegye* rendszerpárbeszéd-ablakot megnyitva részletes információkat tudhat meg számítógépéről. Navigáljon az *Alma* menüre a VO+M billentyűkombinációval, majd gördítse le a fület, és aktiválja az első menüpontot, *A Mac névjegye* elemet. A megjelenő ablak kinézete a szokványos macOS ablakok kinézetére hasonlít. Bal oldalt a *Bezárás* és a *Kis méret* gombja, azután az *Eszközsor*, ami öt választógombot foglal magában, majd ettől jobbra az a tartalom olvasható, amelyik gomb ki lett választva és aktiválva. A tartalom az adatokkal táblázatosan mutatja az értékeket, a támogatással foglalkozó lehetőségek pedig a *Safariban* nyílnak meg.

Az *Eszközsor* gombjai az alábbi lehetőségeket tartalmazzák:

- Az *Áttekintés* az aktuális OS X rendszer típusát és nevét, a számítógép teljesítményére és hardverének átfogó jellemzését tartalmazza. Innen olvasható ki a Mac gép sorozatszáma, innen nyitható meg a részletes hardverjelentés, a licencszerződés és az OS X program frissítés ablaka.

- A *Kijelzők* ablakában a beépített kijelző részletes tulajdonságait tekintheti meg, valamint a *Rendszerbeállítások Kijelzők* lapját nyithatja meg.

- A *Tárhelyet* választva a beépített háttértárolóról kap részletes térképet (a szabad és foglalt területekről), ezzel szemléltetve a hardver állapotát.

- A *Támogatás* lehetőséget választva tekintheti meg a rendszer használati útmutatóját a macOS *Mojave* rendszerhez. Ezen a felületen állnak rendelkezésére a macOS-forrásanyagok, a felhasználói kézikönyv és a támogatás. Megtekintheti a számítógép műszaki adatait, és kapcsolatot létesíthet a MacBook Pro terméktámogatásával. Elolvashatja a *Szabályozási tanúsítványt* és a *Fontos tudnivalókat*.

- A *Szolgáltatás* választása esetén az *AppleCare* érvényességét ellenőrizheti.

A macOS használati útmutatója

Az útmutatót a Command+Shift+? billentyűkombinációval nyithatja meg. A rendszer súgóablaka két részből áll. Az ablak bal oldalán az *Eszközsor* található, amiben a *Vissza*, az *Előre*, a *Tartalomjegyzék*, a *Megosztás* vezérlőgombjai és a keresőmező található. Az ablak jobb oldalán az aktuálisan megnyitott súgótartalom található webes elrendezésben. Ha i a macOS felhasználói útmutatójában kíván tallózni, aktiválja az *Eszközsor Tartalomjegyzék* gombját. Az *Eszközsorra* lépéshez használja a VO+FN+Balranyíl billentyűt, majd lépjen be a területre. Keresse meg a *Tartalomjegyzék* gombját, és nyomja le a VO+Szóköz billentyűkombinációt. Kilépve a területről, az ablak középső részén láthatóvá válik a tartalomjegyzék. A táblázatba lépéshez végezzen valamilyen műveletet a táblázattal, és a VO+Lenyíl billentyűkkel tekintse meg a tartalmat. A nézetben úgy választhat ki

súgótartalmat, hogy az elolvasni kívánt témakörön állva be kell fejeznie a műveletet a. Lépjen az ablak jobb oldalára, majd belépve a webes tartalomra a VO+Shift+Lenyíl billentyűkombinációval, az olvasás parancsaival olvassa el a súgótartalmat.

Keresés a súgóban

A kereséshez navigáljon az *Eszközsorra*. A területen keresse meg a keresőmezőt, írjon be egy fogalmat vagy kifejezést, majd nyomja le az Enter billentyűt. Kilépve az *Eszközsor* területéről, az ablak középső részén táblázatban jelennek meg a találatok. A táblázat felső részén a konkrét kifejezésre beírt tartalom jelenik meg, az alsó részben pedig a beírt kifejezéssel kapcsolatos találatok jelennek meg. Ha a keresés nem hozott eredményt, akkor a táblázat felső részében a "Rendszerinformációk használati útmutató (nincs találat)" szöveg olvasható.

Minden más találattal kapcsolatos tartalmat a "Minden egyéb súgótartalom" szöveg alatt tekinthet meg a táblázatban. Navigáljon a megjeleníteni kívánt tartalomra. Ahhoz, hogy a tartalom olvasható legyen, kattintson a *AppIconDefault* képek valamelyikére a VO+Shift+Szóköz billentyűkombinációval. A VO+Shift+Felnyíllal fejezze be a táblázat használatát, navigáljon a webes tartalomra, majd lépjen be a területre az olvasáshoz. A súgó kezdőlapját az *Eszközsor* keresési mezőjének törlésével állíthatja vissza. Így más témakört vagy tartalmat kereshet a súgóban.

Hasznos billentyűparancsok:
- Kattintás az egérgombbal: VO+Shift+Szóköz
- Eszközsor megjelenítése/elrejtése: Command+Alt+T

A VoiceOver súgója

A macOS használati útmutatója mellett a VoiceOver is tartalmaz beépített súgót. A súgó megjelenítéséhez nyomja le a VO+Shift+? billentyűkombinációt. A súgó használata és működése megegyezik a rendszersúgó használatával.

Ebben a menüben 5 menüpont található:

- **Felhasználói útmutató:** Ez a menüpont az OS X rendszer Súgója, közvetlenül a VO+Shift+Kérdőjel billentyűparanccsal nyitható meg
- **Parancsok súgója:** A VO+H+H billentyűkombinációval közvetlenül is elindítható, a begépelt kifejezések alapján lesznek megjelenítve a találatok.
- **Billentyűzet súgója:** A VO+K billentyűkombinációval kapcsolható be, a billentyűparancsok és a begépelt karakterek kerülnek felolvasásra. Kikapcsolni az Escape billentyűvel lehet.
- **Hangok súgója:** Ez a súgó VO+H billentyűparancsból kiindulva a nyílbillentyűkkel érhető el és hallgatható meg.

- **Első lépések útmutatója:** Az alkalmazás segítségével sajátítható el a Macintosh használata.

A parancsok súgó használata

Miután megnyitotta a VoiceOver parancsok súgóját, a Fel- vagy a Lenyíl billentyűvel navigálhat a főmenüben. A Jobranyíl billentyűvel nyithatja ki, illetve a Balranyíl billentyűvel zárhatja be az almenüket. Ha ismeri a menüelem nevét, kezdje el begépelni a keresett menüpont kezdőbetűit, hogy a keresni kívánt elemekre szűkítse a menüt. Az összes elem újbóli megjelenítéséhez nyomja le a Törlés billentyűt. Amikor a Jobbranyíllal megnyit egy almenüt, a VoiceOver bejelenti az almenüben található elemek számát. Ha a menüparancshoz tartozik billentyűparancs, a VoiceOver felolvassa azt az elem nevével együtt. Például kezdje el begépelni a *Képernyő függöny ki és bekapcsolása* parancs szöveg kezdőbetűit. Ebben az esetben a VoiceOver szűkíti a parancsok listáját, és beolvassa az első találatot. A nyílbillentyűkkel navigálhat a keresésnek megfelelő menüparancsok között. A menüparancs aktiválásához nyomja le a VO+Szóköz vagy az Enter billentyűt. A VoiceOver súgómenüjének bezárásához nyomja le az Escape billentyűt vagy az Fn+Tab billentyűkombinációt.

A részletesség rotor

Ezt a funkciót a VO+V billentyűkombinációval nyithatja meg. Az elérhető beállításokkal az írásjelek, a gépelési visszhang, a szövegattribútumok, a számok, a nagybetűk, az állapotváltozás, valamint a beszéd részletességi szintje változtatható meg. A menüt a Jobbra- vagy a Balranyíl billentyűkkel kezelheti. A kiválasztott paraméter lehetőségei közül a Fel- vagy a Lenyíl billentyűvel választhat. A *Részletesség rotor* beállításaiból az Escape billentyűvel lehet kilépni.

Beszéd attribútum módosítása

Módosíthatja a VoiceOver beszédhangját és olyan beállításait, mint a sebesség, hangszín, hangerő és az intonáció. Az attribútumok értékeinek beállításához tartsa nyomva a VO+Command+Shift billentyűket. A Jobbranyíl billentyűvel navigálva hallgathatja meg az értékeket. Ebben az előugró menüben addig tartsa nyomva a VO+Command+Shift billentyűket és lépjen a Jobbranyíllal, amíg meg nem hallja a módosítani kívánt beállítást. A beállítás értékének növeléséhez a Fel-, az érték csökkentéséhez a Lenyíl billentyűt

használhatja, miközben lenyomva tartja a VO+Command+Shift billentyűkombinációt. Az érték mentéséhez nem kell mást tennie, mint felengedni a billentyűket, ekkor mentésre kerülnek a változtatások.

Elemek alternatív műveletei

Alternatív műveleteket kínálhat néhány menüparancs, de a módosítóbillentyű lenyomásakor gombok, jelölőnégyzetek és egyéb felhasználóifelület-elemek is. Ha például, egy címke fölé viszi az egérmutatót, akkor megjelenhetnek további gombok illetve menüparancsok. Ha a fejlesztők engedélyezik a képernyőolvasók számára ezen felhasználói felület kezelését könnyítő elemeket, akkor a VoiceOver segédprogram automatikusan jelzi ezeket, és megjeleníthetők, valamint kezelhetők lesznek.

Megjegyzés: A módosítóbillentyű a VO, a VoiceOver.

Menüparancsok esetén: Ha a VoiceOver kurzor menüparancson áll, tartsa lenyomva a módosítóbillentyűt. Ha a parancs alternatív művelettel rendelkezik a módosítóhoz, a VoiceOver bemondja azt. A művelet elvégzéséhez továbbra is tartsa nyomva a módosítóbillentyűt, és nyomja le az Entert vagy a többi szükséges billentyűt.

Nyomja le a VO+Command+Szóköz billentyűkombinációt a *Műveletek* menü megjelenítéséhez, majd válassza a *Helyettesítő elemek megjelenítése* lehetőséget. Az alapértelmezett elemek ismételt megjelenítéséhez nyomja le a VO+Command+Szóköz billentyűkombinációt a *Műveletek* menü megjelenítéséhez, majd válassza az *Alapértelmezett elemek megjelenítése* lehetőséget.

Megjegyzés: Az ilyen műveletek menüit a VO+Nyílbillentyűkkel kezelheti, és a VO+Szóközzel aktiválhatja.

Ha már sok mindent megtapasztalt a Mac használatbavétele során, elérkezhet ahhoz a ponthoz, hogy a sebességet az alapértelmezett 50 százalékról feljebb állítsa. Ehhez a VO+Command+Shift nyomvatartása mellett, a Jobbranyíl segítségével keresse meg a *Sebesség* menüt, és a Felnyíl billentyűvel állítsa be a leginkább megfelelő opciót, majd engedje el a billentyűzetet.

A VoiceOver segédprogram

A VoiceOver számos beállítási opciót tartalmaz. Részletesen az egyes beállítási lehetőségekről, az adott fejezet tartalmától függően később is olvashat az 1. számú mellékletben. A képernyőolvasó segédprogram beállításait a VO+FN+8 billentyűkombinációval nyithatja meg. A következő kategóriák közül választhat, amelyek módosításaival a segédprogram testreszabható.

Általános kategória

Ebben a csoportban a bejelentkezési üdvözlet megadását, hordozható beállítások használatát és az *AppleScript* parancsfájlok engedélyezését módosíthatja.

A Részletesség kategória

Ez a csoport lehetővé teszi, hogy megadja az alapértelmezett részletességi szintet, illetve meghatározott elemek, például alkalmazások, jelölőnégyzetek vagy *Dock*-elemek, továbbá különféle elemek, például fejlécek, képek vagy hivatkozások részletességi szintjének módosítását teszi lehetővé. Testre szabhatja többek között a kimondott írásjelek, a szövegek és a szövegattribútumok mennyiségét. Megadhatja mikor kívánja, hogy a VoiceOver bejelentsen bizonyos eseményeket, például egy módosító billentyű lenyomását, és hogy mikor olvasson fel bizonyos szövegeket, például a párbeszédpanel címkéit. Beállítható, hogy a VoiceOver a kurzornál található elemről további információkat hogyan olvasson fel.

A Beszéd kategória

Ez a csoport lehetővé teszi a beszéd szabályozását. Testreszabhatja a beszédhangokat, továbbá beállíthatja azt is, hogyan ejtse ki a VoiceOver a szövegeket és szimbólumokat.

Navigáció kategória

A csoport használatával testreszabhatja a navigációs beállításokat, például a VoiceOver használatára vonatkozó, az elemekkel történő automatikus interakciót és a gyorskeresést.

Web kategória

A csoport használatával a navigációval és a weboldalak böngészésével kapcsolatos beállításokat szabályozhatja. Beállíthatja, hogy mi történjen, amikor egy weboldal megnyílik, továbbá , milyen elemek és milyen sorrendben legyenek hozzáadva a webrotorhoz.

Hang kategória

Ebben a csoportban a hangeffektusok és a helyzetjelző hangok beállításait szabályozhatja és állíthatja be.

Vizuális elemek kategória

Ebben a csoportban elvégezheti a VoiceOver-kurzor beállításait. Testreszabható a képfelirat panel mérete és megjelenése, a Braille panel megjelenése, a VoiceOver menü megjelenése, például a Parancsok vagy a Web menüje.

Vezérlők kategória

A csoport használatával engedélyezheti a *Trackpad Commandert* (érintőpad vezérlő), és megadhat más beállításokat a VoiceOver mozdulatok használatával kapcsolatosan. Ez a panel csak akkor érhető el, ha a VoiceOver *Multi-Touch* (érintő) padot érzékel, és az be van kapcsolva. Engedélyezheti a számbillentyűzet-vezérlőt, és VoiceOver-parancsokat rendelhet a numerikus billentyűzethez. Engedélyezheti a *Billentyűzetvezérlőt,* és hozzárendelhet VoiceOver parancsokat olyan billentyűkombinációkhoz, amelyeket egyszerűbb megjegyezni vagy végrehajtani. Engedélyezheti és beállíthatja a *Quick Nav* használatát, és VoiceOver-parancsokat rendelhet egyes billentyűkhöz (billentyűkombinációk helyett) a weblapokon történő gyors navigációhoz. Hozzárendelheti a VoiceOver-parancsokat az egyes billentyűkhöz a weboldalak *Quick Nav* alkalmazással történő navigálásához.

Braille kategória

A Mac gépéhez csatlakoztatott vagy azzal párosított Braille-kijelző használatához igény szerint testreszabhatja a beállításokat. Megtekintheti a Mac gépéhez csatlakoztatott vagy

azzal párosított, frissíthető Braille-kijelzők listáját, és VoiceOver parancsokat rendelhet azok billentyűihez.

Tevékenységek kategória

Létrehozhat alkalmazásokhoz tevékenységet, ahol testreszabhatja a VoiceOver beállításokat bizonyos feladatokra. Például, egy könyvhöz olvasási szokásának megfelelő beállításokat adhat meg.

A VoiceOver bekapcsolása a bejelentkező képernyőhöz

Ahhoz, hogy a számítógép újraindítása után legyen beszédtámogatás, be kell kapcsolni a VoiceOvert a bejelentkező képernyőn is. Használja a *Spotlight* keresőt a számítógépén, amelyhez nyomja le a Command+Szóköz billentyűket. A megjelenő *Spotlight* keresőmezőjébe kezdje el begépelni a „Felhasználók és csoportok” kifejezést, és a Lenyíllal keresse meg a „Felhasználók és csoportok” (Rendszerbeállítások ikon kép) bejegyzést, majd aktiválja az Enter billentyűvel. A megjelenő ablakban a VO+Jobbranyíl paranccsal lépjen a *Felhasználók, csoportok és bejelentkezési opciók* táblázatára. A csoportok közötti navigáláshoz végezzen műveletet a VO+Shift+Lenyíllal, majd a VO+Lenyíllal álljon rá a *Bejelentkezési beállítások* csoportjára, és fejezze be a műveletet a VO+Shift+Felnyíllal. Most kijelölte azt a csoportot, amelyet módosítani kíván. Az ablak jobb oldali részén a tartalom változik, az ide tartozó beállítások láthatók. Haladjon a VO+Jobbranyíllal a *Kisegítő lehetőségek beállításai* gombig. Láthatja, hogy a gomb halványított. Ahhoz, hogy a gomb aktiválható legyen, el kell végezni egy rendszergazdai szintű módosítást, fel kell oldani a lakattal lezárt területet. A lakat a képernyő alsó részén a *Súgó* előtt helyezkedik el. Navigáljon *A módosítások elvégzéséhez kattintson a lakatra* gombhoz, és aktiválja a VO+Szóköz billentyűvel. Ekkor felugrik egy ablak, hogy a módosításokhoz adja meg a rendszergazdai jelszavát (ez az a jelszó, amit a gép bejelentkeztetésekor a teljes név (fióknév) után megadott). Írja be a jelszavát, és nyomja le az Enter billentyűt. Navigáljon vissza a *Kisegítő lehetőségek beállításai* gombra, és aktiválja azt. Ekkor újabb ablak nyílik meg. Itt ha kikapcsol egy funkciót, az adott funkció az összes felhasználó esetében le lesz tiltva a bejelentkezési ablakban, viszont a kisegítő lehetőségek helyi menüjének segítségével ismét bekapcsolhatja. Ha bekapcsol egy funkciót, akkor a rendszer az Ön saját konfigurációit fogja használni az összes felhasználó esetében a bejelentkezési ablakban.

A táblázatban megjelölt kisegítő lehetőségek automatikusan engedélyezve lesznek a bejelentkezési képernyőn. A VO+Jobbranyíllal lépjen a táblázatra. Végezzen műveletet a táblázattal, jelölje be a VoiceOver előtti jelölőnégyzetet a VO+Szóköz billentyűkkel. Végezetül fejezze be a műveletet a táblázattal, és lépjen a VO+Jobbranyíl

billentyűkombinációval az *Ok* gombra az aktiváláshoz. A Command Q billentyűvel be is zárhatja a *Felhasználók és csoportok* panelt, ezzel a beállítások mentésre kerültek.

Az Íróasztal

A bejelentkezés után az *Íróasztal* az aktív elem, ami a Windows PC asztalára hasonlít. Itt jelennek meg a megnyitott alkalmazások ablakai. Az *Íróasztalon* alapértelmezetten nincsenek ikonok, mint PC-ken, csak a háttér látható. Elhelyezhet különféle elemeket az asztalon, pl. mappákat, fájlokat és képeket.

Az *Íróasztalra* lépéshez a Command+Shift+D billentyűkombinációt használhatja. Itt alapértelmezetten a külső meghajtók, pl. a Super Drive (CD-DVD író), a külső merevlemez vagy a kártyaolvasóba helyezett adathordozók jelennek meg, de ezeket a *Rendszerbeállítások >Általános* panelen szabályozhatja. Ha gyorsan kíván az asztalon megkeresni egy odahelyezett fájlt vagy mappát, nyomja le annak első betűjét, és már rá is navigált. Az asztalon a nyílbillentyűkkel is navigálhat. Ha meg kíván nyitni egy elemet az asztalon, nyomja le a Command+O billentyűkombinációt, vagy használja a Command+Lenyíl parancsot.

A Dock

A *Dock* a képernyő alsó részén található, és a VO+D billentyűkombinációval érhető el. A Dock segítségével alkalmazásokat, mappákat nyithat meg. Ez a gyorselérést biztosító sáv a leggyakrabban használt alkalmazásokat - akár a három legutóbb használtat - tudja megjeleníteni, továbbá mappák és fájlok indítására szolgál. Az itt elhelyezkedő számos ikon között megtalálható a *Finder*, a *Siri*, a *Launchpad*, a *Safari* és a Kuka. A *Dock* jobboldali részén az elválasztó utáni területen, az utoljára megnyitott alkalmazások helyezkednek el. Ha ezek között van olyan, mellyel gyakran dolgozik, és egyszerűsíteni kívánja az elérését, akkor ezen alkalmazást rögzítheti a *Dock* területén.

Ehhez a *Dock* felületén keresse meg a megnyitott és rögzíteni kívánt alkalmazásikonját, majd nyomja le a helyi menü parancsot - a VO+Shift+M billentyűkombinációt -, és válassza a *Rögzítés a Dockon* lehetőséget.

A *Dockon* elhelyezkedő alkalmazásokon állva, a VO+Shift+M billentyűkombinációt használva lehetősége van beállításokat elvégezni, feloldani a *Dockon* létrehozott rögzítést,

megnyithatja az adott alkalmazást, valamint alkalmazástól függően megtekintheti pl. a böngészési előzményeket.

A *Dockon* a Jobbra- vagy a Balranyíl billentyűkkel navigálhat, a kiválasztott alkalmazás megnyitását a VO+Szóköz vagy az Enter billentyű lenyomásával hajthatja végre. Az Escape billentyű lenyomásával kiléphet a *Dockról,* és visszatérhet az Íróasztalra. A munkájához használt alkalmazás kiválasztásához a *Dock* területén elkezdheti begépelni az alkalmazás első pár karakterét, így azt egyszerűbben nyithatja meg. A *Dock* elemein, legfőképp a rendszerbeállításokon alkalmazva a helyi menüt, a megjelenő legördülőben további gyorselérési parancsokat talál, ezzel gyorsabbá téve a számítógép használatot. A *Rendszerbeállítások* helyi menüjében található parancsok az *Általános*, a *Billentyűzet*…, stb, mind ugyanazokat tartalmazzák, mintha az *Alma* menüből nyitotta volna meg a *Rendszerbeállítások* ablakát.

A Menü

A *Menü* a képernyő felső részén helyezkedik el, balról jobbra haladva tartalmazza az *Applemenüt* (más nevén Alma menü), az aktív alkalmazás menüjét és a menüextrákat. A menüre lépéshez a VO+M billentyűkombinációt használhatja. Meghatározott menü megnyitásához a menü kezdőbetűjét írja be. Ha például a *Súgót* kívánja azonnal elérni, nyomja le az S betűt. A menüsáv területei között a VO+Jobbra- vagy Balranyíl billentyűkombinációval mozoghat. A kiválasztott menü legördítéséhez, és az abban történő navigáláshoz a Lenyíl billentyűt, almenü kibontásához vagy visszacsukásához a VO+Jobbra- vagy Balranyíl billentyűkombinációt használhatja. A menüből történő kilépéshez nyomja le az Escape billentyűt.

Az *Alma* menüben érhető el a *Rendszerbeállítások*, a *Szoftverfrissítés*, az *Alvás*, a *Kikapcsolás* és számos további rendszerrel kapcsolatos funkció. Ez a menü automatikusan láthatóvá válik miután a gép betöltött, és megnyitva marad az egyéb alkalmazások használata közben is.

Az *Alma* menü mellet mindig az aktív alkalmazás menüje található. Ha például a *Safarit* nyitotta meg akkor a menü az alábbiak szerint néz ki: *Alma menü*, *Safari*, *Fájl*, *Szerkesztés*, *Nézet*, *Előzmények*, *Könyvjelzők*, *Ablak* és *Súgó*. Minden alkalmazás rendelkezik *Beállítás* menüvel, amelyet az *Alma* menü mellett található programnév menüjéből nyithat meg, ha a Lenyíl billentyűvel történő legördítés után a *Beállítások…* lehetőséget aktiválja.

Megjegyzés: Az alkalmazások beállításait a Command+Vessző billentyűkombinációval közvetlenül is megnyithatja. A beállítási ablak bezárásához a Command+W billentyűket használhatja, ezzel a beállítások mentésre kerülnek.

A menü füleinek legördítésével nem csak a parancsok neveit találja meg, hanem a hozzájuk tartozó billentyűparancsokat is. Amíg a gyakran használt billentyűparancsokat nem sajátítja el, addig ezekhez bármikor visszaléphet tanulás céljából, és menüből is végrehajthatja a műveletet.

Menüextra

A képernyő jobb felső részén található a *Menüextra* sávja. A VO+M+M billentyűkombinációval léphet erre a területre. Itt található a dátum és az idő, a számítógép állapota, illetve gyors hozzáférést biztosít bizonyos funkciókhoz, például itt gyorsan bekapcsolható a Wi-Fi, kikapcsolható a Bluetooth, vagy elnémítható a számítógép, továbbá az akkumulátor töltöttségi szintje és a kijelző beállításai is lekérdezhetők. Itt található az *Értesítési központ*, ami összegyűjti az e-mail, a naptár, az emlékeztetők és más alkalmazások értesítéseit, valamint a *Spotlight*, amivel bármit gyorsan megtalálhat a számítógépen. A *Spotlight* megnyitásához használhatja a Command+Szóköz billentyűkombinációt is.

Amikor pl. barátjához vagy ismerőséhez látogat el, és használni kívánja az internetet, akkor be kell állítani másik Wi-Fi hálózatot. Ehhez lépjen a VO+M+M billentyűkombinációval a *Menüextra* területére, a VO+Jobbranyíl segítségével keresse meg a Wi-Fi ikont, és nyomja le a VO+Szóköz billentyűt. A legördülő menüben a Le- és a Felnyíl billentyűk segítségével válassza ki a csatlakoztatni kívánt hálózatot, és aktiválja a menüpontot. Ha zárt a hálózat, akkor a felugró ablakban adja meg jelszót, majd aktiválja a *Csatlakozás* gombot. A Menüextra területéről kilépni az Escape billentyűvel tud

Navigáció az Értesítési központban

Az *Értesítési nézet* az alkalmazásokkal és a rendszerrel kapcsolatos értesítéseket jeleníti meg. Az *Értesítési központ* segítségével egyetlen helyen tekintheti meg a kedvenc widgetjeiből származó információkat. A beállításoktól függően a *Mai nézet* különböző információkat, például időjárási előrejelzéseket, illetve eseményeket vagy emlékeztetőket jelenít meg. Az értesítési központ nézete tetszés szerint módosítható.

Az Értesítési központ megjelenítése és elrejtése

Az *Értesítési központot* a *Menüextrák* területén találja. Nyomja le a VO+M+M billentyűkombinációt a területre lépéshez, majd a VO+Jobbranyíllal haladjon az *Értesítési központ* ikonjáig, és aktiválja azt. A megjelenő ablakban a *Mai nap* és az *Értesítési nézet* közötti váltógomb csoportjában használja a VO+Jobbra- vagy Balranyíl billentyűkombinációt a megfelelő nézet kiválasztásához. A kiválasztott nézetet a VO+Szóköz billentyűkombinációval jelölheti be.

Az *Értesítési központ* elrejtéséhez nyomja le az Escape billentyűt vagy az FN+Tab billentyűkombinációt.

Navigálás a Mai és az Értesítési nézetben

Miután megnyitotta az *Értesítési központot* a VoiceOver kurzora egy kételemű választógombcsoportra kerül. A *Mai nézet* használatához jelölje be a *Mai* lehetőség választógombját a VO+Szóköz billentyűkombinációval. A nézet használatához nyomja le a VO+Lenyíl billentyűkombinációt a widgetek görgetési területére jutáshoz, majd lépjen be a területre. A területen a VO+Jobbra- vagy Balranyíl billentyűkombinációval navigálhat.

Ha az *Értesítések* nézetet választja, navigáljon a VO+Jobbranyíl billentyűkombinációval a jobb oldali választógombra és aktiválja, majd a VO+Jobbranyíl billentyűkombinációval lépjen az *Értesítések* táblázatára, ahol végezzen műveletet.

Megjegyzés: A táblázatot a VO és a nyílbillentyűk használatával kezelheti.

A táblázatban minden sorban egy bejegyzés vagy értesítés található, és a hozzátartozó *Törlés* gomb. Ahhoz, hogy törölni tudjon egy bejegyzést, végezzen műveletet a sorral, a VO+Jobbranyíllal lépjen a *Törlés* gombra, majd aktiválja azt a VO+Szóköz billentyűkombinációval.

Widgetek szerkesztése a Mai nap nézetben

Amikor belépett a fent írtak szerint a widgetek területére, akkor elsőként navigáljon a *Mai nézet* területen arra szerkeszthető widgetre, amelyet módosítani kíván.

Megjegyzés: A szerkeszthető widgetet a VoiceOver bejelenti, amikor ránavigál.

Ilyen pl. az Időjárás ikonja, ami szerkesztési lehetőségekkel rendelkezik. Végezzen műveletet az ikonnal, majd a VO+Jobbranyíl billentyűkkel navigáljon a *Szerkesztés* gombra, és aktiválja azt. A gomb lenyomásakor szerkesztési nézetre változtatta az időjárási widgetet. Megjelenítheti más városok időképét vagy más helyszínek időjárás adatait. Navigáljon az ablak utolsó, *Hozzáadás* gombjára a VO+Jobbranyíl billentyűkombinációval, majd aktiválja azt. A megnyíló ablakban írja be a keresőmezőbe a megjeleníteni kívánt helység nevét. A keresést a város, az irányítószám vagy a repülőtér nevének megadásával hajthatja végre. A találatok listában jelennek meg. Válassza ki a listából a leginkább relevánst, és nyomja le az Enter billentyűt a város hozzáadásához. Miután végzett a városok szerkesztésével, keresse meg a *Kész* gombot, és aktiválja. Ha kész van, és nem kíván mást módosítani a widgeten, nyomja le az Escape billentyűt.

Widgetek eltávolítása

A *Mai nap* választógombon állva nyomja le a VO+Lenyíl billentyűkombinációt a widgetek

görgetési területére lépéshez. Ezután lépjen a *Szerkesztés* gombra, majd nyomja le a VO+Szóköz billentyűkombinációt. A megjelenő ablakban elolvashatja, hogy hány elem van telepítve az É*rtesítési központban.* Két kezelhető területet talál, amiben a számítógépére telepített widgeteket rendezheti. A widgetek görgetési területére belépve, minden ikon mellett megtalálható a Remove (Törlés) gomb, melynek aktiválásával eltávolíthatja az elemet. Ekkor az eltávolított widget átkerül a másik nézetbe az új widgetek görgetési területébe, hogy később - ha szüksége lesz rá -, innen újratelepíthesse. A területek közötti navigáláshoz a VO+Jobbra- vagy Balranyíl, a belépéshez a VO+Shift+Le- vagy Felnyíl billentyűkombinációt használja. Ha végzett a műveletekkel, aktiválja a *Kész* gombot.

Widgetek hozzáadása

Ismételje meg az előző bekezdésben leírt *Widgetek eltávolítása* részben a *Szerkesztés* gombra történő eljutás lépéseit.

Majd navigáljon addig, amíg a VoiceOver ki nem mondja az „Új widgetek” kifejezést. Ezután végezzen műveletet az új widgetek görgetési területével. A VO+Jobbranyíl billentyűkombinációval navigáljon egy widget *Hozzáadás* gombjára, majd nyomja le a VO+Szóköz billentyűkombinációt. A program hozzáadja a widgetet a *Mai nap* nézet tetejéhez.

Megjegyzés: Ha a *Mai nap* nézetében módosítani kívánja a widgetek sorrendjét, akkor távolítsa el azokat, és ismét adja hozzá őket. Mivel a legutóbb hozzáadott widget a nézet tetején jelenik meg, azokat fordított megjelenítési sorrendben vegye fel a nézetbe. Ha végzett, aktiválja a Kész gombot.

Háttér módosítása

Ha nem megfelelő a beállított háttér, akkor azt módosíthatja, például saját képet is beállíthat. Időközben az *iCloudban* tárolt fényképei a bejelentkeztetett *Apple ID*-val szinkronizálódtak, Mac gépével és elérhetők. Használja a *Spotlight* keresőt a számítógépén, amihez nyomja le a Command+Szóköz billentyűket. A megjelenő *Spotlight* keresőmezőjébe kezdje el begépelni az „Íróasztal és képernyővédő” kifejezést, ekkor az automatikus indexelő szolgáltatás a bevitt karaktereknek megfelelően listába rendezi a találatokat, majd a Lenyíl segítségével keresse meg a „Íróasztal és képernyővédő” (Rendszerbeállítások ikon kép) bejegyzést, és nyomja le az Entert. A megnyíló beállítóablakban lépjen a VO+Jobbranyíl segítségével az *Íróasztal* fülre, jelölje ki azt a VO+Szóköz billentyűvel. Az ablak jobb oldalán keresse meg az *Íróasztali képek* csoportot, ez táblázatban foglalja össze az elemeket. Itt megtalálhatóak az *Íróasztal* gyári háttérképei, a *Színek*, a *Fotók* és a *Mappák*. A táblázattal végezzen műveletet, amit a VO+Shift+Lenyíl billentyűvel tehet meg, majd a VO+Jobbra-, Balra-, Fel- vagy Lenyíl billentyűvel jelölje ki a *Fotók* kategóriát. Fejezze be a műveletet a VO+Shift+Felnyíl segítségével, majd lépjen a táblázat mellett található összegyűjtött elemek területére, amiben az

előző kategóriában kiválasztott elemek találhatók. Itt is végezzen műveletet a területtel, és a táblázatban való navigációs parancsokkal keresse meg a leginkább megfelelő képet a beállítás kiválasztásához. A képek leírását a VO+Shift+L billentyűparanccsal kérdezheti le, az esetek többségében elég pontos szöveges leírást kaphat. Fejezze be a műveletet a területtel, és a VO+Balranyíllal keresse meg a *Képernyő kitöltése* előugró menüt, majd válasszon a lehetőségek közül. A műveletek végeztével az *Íróasztal* és a képernyővédő beállításait a Command+Q billentyűkombinációval zárja be, a beállítások minden esetben mentésre kerülnek. Ezekkel a műveletekkel beállította az asztal hátterét.

A Képernyőfüggöny bekapcsolása a VoiceOver parancsokra vonatkozó Súgóból

Tegyük fel, hogy nyilvános helyen tartózkodik, és nem akarja, hogy mások lássák munkáját vagy azt, hogy milyen tevékenységet végez a számítógépén. Be kívánja kapcsolni a képernyőfüggönyt, de nem ismeri a bekapcsoláshoz tartozó billentyűparancsot. A VO+H+H billentyűkombináció lenyomásával nyissa meg a VoiceOver parancsokra vonatkozó súgót. Kezdje el begépelni a „Képernyőfüggöny” szót, ekkor az automatikus indexelő szolgáltatás a bevitt karaktereknek megfelelően rendezi a találatokat, majd a Lenyíl segítségével keresse meg a „Képernyőfüggöny”-re vonatkozó billentyűparancsot. Ki is olvashatja és használhatja a parancsot, vagy ha lenyomja az Enter billentyűt, akkor az életbe is lép.

Megjegyzés: A VO+Shift+F11 vagy a VO+FN+Shift+Kötőjel billentyűparanccsal ki- illetve bekapcsolhatja a képernyőfüggönyt.

A képernyőfüggöny használatakor a kijelző ki van kapcsolva, ezzel kíméli és energiát takarít meg, valamint mások nem látják a kijelzőn végzett folyamatokat. A függöny használatakor a VoiceOver funkciók továbbra is működnek.

Az üdvözlőszöveg módosítása

Ha zavarja a VoiceOver üdvözlőszövege a gép indulásakor, ezen változtathat az alábbiak szerint. A VO+FN+F8 billentyűkombinációt alkalmazva megnyílik a segédprogram, a fókusz az *Általános* csoportra kerül a *Kategória* táblázatban. Nincs más dolga, mint a VO+Jobbranyíllal haladva megkeresni *A következő üdvözlés felolvasása a bejelentkezés után* szerkesztőmezőt, és a mezőben a kijelölt szöveget gépeléssel módosítani. Kilépve a Command+Q billentyűkkel,

a következő számítógép indulás után a bejelentkezéskor az Ön által begépelt szöveg kerül felolvasásra.

A Mac gép fájlrendszer típusa

Apple File System (APFS): A macOS 10.13 vagy újabb rendszerekhez használt alapértelmezett fájlrendszer típusa. Az APFS fájlrendszer szigorú titkosítást, tárhelymegosztást, pillanatképeket, gyors könyvtárméretezést és továbbfejlesztett fájlrendszer-alapokat kínál. Az APFS ugyan az új Mac gépekben használt Flash/SSD-meghajtókhoz van optimalizálva, de a hagyományos merevlemezes meghajtóval (HDD) rendelkező, régebbi rendszereken, és a külső, közvetlenül csatolt tárhelyeken is használható. A macOS 10.13 vagy újabb rendszerek mind az indító-, mind az adatköteteken támogatják az APFS fájlrendszert. Támogatja továbbá a Mac OS kiterjesztett fájltípust és az MS-DOS (FAT) és ExFAT formátumokat is. A két utóbbi fájltípus a Windows-rendszerrel való kompatibilitást teszik lehetővé. Ha olyan adathordozót kíván használni, amelyet Windows rendszerű géppel is kezel, válassza ezeket a fájlrendszereket.

A Mac gép gyárilag létrehozott mappa architektúrája

A *Finder* alkalmazás a fájlok kezelésére szolgál. A fájlokat mappákban tárolja a rendszer.

Megjegyzés: A Mac gép eredeti mappái (pl. saját mappa) átnevezése és törlése nem ajánlott. Ezek számos speciális célokat szolgálnak, és szükséges a Mac számítógép megfelelő működéséhez.

Az Alkalmazások mappa másnéven programok mappája

Az *Alkalmazások* mappa a gépére telepített alkalmazásokat tartalmazza, a gyári *Mailt*, *Naptárt*, *Safarit* és a felhasználó igényeire szabottan egyéb feltelepített programokat. Sok alkalmazás megtalálható a *Launchpad* területén is. Ha áthelyez egy alkalmazást az *Alkalmazások* mappából másik helyre, akkor az nem törlődik, hanem egy alias jön létre. Ha egy alkalmazást el kíván távolítani, akkor előbb olvassa el az *Alkalmazások telepítése és törlése* című részt.

Könyvtár mappa

Ez a mappa betűtípusokat, internetes bővítményeket és egyéb olyan, alkalmazások által használt elemeket tartalmaz, amelyek a Mac minden felhasználója számára rendelkezésre állnak. Ne használja ezt a mappát az Ön által létrehozott fájlok és mappák tárolásához. Ehelyett használja a saját könyvtárat, az *Íróasztal*, a *Dokumentumok*, illetve az *iCloud Drive* mappát.

Rendszer mappa

Ez a mappa tartalmazza a macOS operációs rendszert. A *Rendszer* mappa nevét és helyét, valamint a benne található elemeket nem lehet módosítani.

Felhasználók mappa

A Mac számítógép felhasználójaként beállított személyek saját mappáit tartalmazza. Amikor be van jelentkezve, a saját mappája látszódik. Ha kijelentkezik, és más jelentkezik be, akkor annak a felhasználónak a saját mappája jelenik meg. A *Felhasználók* mappa tartalmazza a *Megosztott* mappát is. A *Megosztott* mappában található elemekhez mindenki hozzáférhet, aki a Mac gépet használja.

Saját mappa

A saját mappa neve megegyezik a felhasználó nevével, és az íróasztali fájlok, a letöltések, a képek, a dokumentumok, a filmek, a zenék és a nyilvános fájlok mappái találhatóak benne. A saját mappában mappákat is létrehozhat.

Megjegyzés: A fájlok rendszerezése céljából létrehozhat mappákat az *iCloud Drive,* a *Dokumentumok* mappában, illetve az íróasztalon (a Mac gépen vagy az *iCloud Íróasztal* vagy a *Dokumentumok* mappákban). Vannak olyan helyek, ahol előfordulhat, hogy nem lehet további mappákat létrehozni.

Ugrás közvetlenül egy mappába

Lehetőség van egy mappába közvetlenül billentyűparanccsal is lépni. Az alábbi billentyűparancsok az adott mappát nyitják meg:

- Dokumentumok: Command+Shift+O
- Íróasztal: Command+Shift+D
- Letöltések: Command+Alt+L
- Saját: Command+Shift+H
- Számítógép: Command+Shift+C
- AirDrop: Command+Shift+R
- Hálózat: Command+Shift+K
- iCloud Drive: Command+Shift+I
- Alkalmazások: Command+Shift+A
- Segédprogramok: Command+Shift+U

Megjegyzés: A fenti parancsokat csak akkor tudja használni, ha a *Finder* alkalmazás aktív, azaz éppen azt használja.

Finder

A *Finder* használatának megismerése az első lépés a dokumentumok, a médiaanyagok, a mappák és az egyéb típusú fájlok gyorsabb megkeresése és rendszerezése érdekében. Nevét is funkciójából eredően az angol „kereső” kifejezésből kapta.

A Finder használata

A *Finder* jelenik meg elsőként, miután a Mac befejezte az indítást. Automatikusan nyílik meg, és megnyitva marad az egyéb alkalmazások használata közben is. A képernyő tetején található a *Finder* menüsávja, alatta pedig az Íróasztal. A *Finder* ablakok és ikonok segítségével jeleníti meg a Mac, az *iCloud Drive* és az egyéb tárolóeszközök tartalmát.

A *Finder* a Mac gép kiindulópontjának számít. A *Finder* segítségével mindent elrendezhet és mindenhez hozzáférhet a Mac gépén. Ahogy a menü ismertetésében bemutattuk, az *Alma* menü mellett, mindig az aktuálisan megnyitott alkalmazás lapfülei helyezkednek el.

A *Finder* ablak megnyitásához lépjen a *Dockra* a VO+D billentyűkombinációval, majd amikor meghallja a *Finder* ikon nevét, nyomja le az Enter billentyűt. A megjelenő ablak a legutoljára megnyitott , szerkesztett vagy használt fájlok listáját tartalmazza. Ezt a *Dockról* megnyitott nézetet az *Előzmények* ablakának nevezzük. A *Finder* ablak bal szélén a *Bezárás*, a *Kis méret* és a *Teljes méret* gombjai helyezkednek el. Ettől jobbra az aktuális mappa neve olvasható, amelyre megnyitáskor a VoiceOver kurzora került. A mappa címkéje mellett, jobb oldalon az *Eszközsor* található. Ezen a területen a *Finder* műveleteihez használatos vezérlők helyezkednek el. Az ablakban a VO+Jobbra- vagy Balranyíllal lehet navigálni.

Az *Eszköztár* műveleti vezérlőinek megtekintéséhez vagy használatához navigáljon a területre, majd a belépéshez használja a VO+Shift+Lenyíl billentyűkombinációt. A területen a VO+Jobbra- és Balranyíl billentyűkkel navigálhat. Az első négy vezérlővel módosíthatja az elemek *Finder* ablakban történő megtekintését. A további két gombbal megoszthatja vagy felcímkézheti a kijelölt fájlokat. Az utolsó vezérlő a keresőmező, itt kereshet fájlokat a számítógépén.

Megjegyzés: A keresővezérlő használatáról a későbbiekben olvashat.

Az *Eszközsor* mellett az oldalsáv található. Lépjen az oldalsávra a VO+J billentyűkombinációval, hogy a fájlok, az alkalmazások, a letöltések és egyéb mappákat megtekintse. Az oldalsávra felvett elemek táblázatban helyezkednek el. Az oldalsáv használatához végezzen műveletet a táblázattal, ehhez a VO+Shift+Lenyíl billentyűkombinációt használhatja. A megtekinteni kívánt mappa tartalmának kiválasztásához a VO+Fel- vagy Lenyíl billentyűket használhatja. Az osztó utáni területen, az ablak utolsó részén a táblázatban az oldalsávon kiválasztott mappa tartalma található.

Megjegyzés: A VO+J billentyűkombináció ismételt lenyomásával az oldalsáv és a kiválasztott mappa közötti váltást végezhet.

A számítógépen tárolt tartalmak megtekintése

Az OS X fájlrendszere a számítógép legfelső architektúrájától az alábbiak szerint épül fel.

A számítógép Command+Shift+C szintjén találja az OS X indító kötetet az utolsó módosítás dátumával és a méretét GB-ban kifejezve. Itt találhatók meg a hálózati helyek és a kártyaolvasó, a pendrive (hordozható adattároló) vagy a *DiskImageMounterbe* (virtuális meghajtó) importált DMG lemezképek.

A táblázatban a VO+Fel- vagy Lenyíl billentyűkombinációval navigálhat. Mappa megnyitásához a Command+O vagy a Command+Lenyíl billentyűkombinációt használhatja, vagy aktiválhatja a helyi menü *Megnyitás* parancsát.

Mappából kilépni az előző szintre a Command+Felnyíl billentyűkombinációval lehet .

Új mappát a Command+Shift+N billentyűparancs használatával hozhat létre.

Ha meg kívánja változtatni a mappa nevét, akkor nyomja le a mappán állva az Enter billentyűt, majd írjon be új nevet, végezetül ismét nyomja le az Enter billentyűt.

Megjegyzés: Az Enter billentyű használata a *Finderben* az átnevezés parancsát hajtja végre.

A megfelelő nézet kiválasztása

A *Finder* ablakaiban eldöntheti, hogyan kívánja megtekinteni a különböző elemeket. Nem kell ragaszkodni a *Galéria* nézethez, a *Lista* nézetben VoiceOverrel sokkal áttekinthetőbben kezelheti a fájlokat. Nyomja le a Command+2 billentyűkombinációt, ezzel át is változtatta a

nézetet listaszerű megjelenítésre. A következő billentyűparancsokkal váltogathat a nézetek között:

- Ikonokként: Command+1
- Listaként: Command+2 (a fent említett nézet)
- Oszlopokként: Command+3
- Galériaként: Command+4

Az alábbi billentyűparancsok használatával gyorsabban nyithat meg rendszermappákat:

- Letöltések: Command+Alt+L,
- Előzmények: Command+Shift+F,
- Dokumentumok: Command+Shift+O,
- Saját: Command+Shift+H (a számítógép merevlemezére mentett fájlok helye)
- iCloud Drive: Command+Shift+I(felhőtár)
- Alkalmazások: Command+Shift+A

Megjegyzés: Az *iCloud Drive* segítségével automatikusan tárolhatja az *Íróasztalon* és a *Dokumentumok* mappában található fájlokat és mappákat a felhőben, az *iCloud* rendszerben. Minden olyan Mac gépen elérheti őket, amelyen ugyanazzal az *Apple ID*-val jelentkezett be.

A billentyűparanccsal megnyitott mappák négy vezérlőgombbal és egy, a fájlokat tartalmazó táblázattal jelennek meg. Az így megnyitott *Finder* ablakok a *Név*, a *Méret*, a *Fajta*, a *Csökkenő* vagy a *Növekvő sorrend* és *Hozzáadás dátuma* szerint jelennek meg. A gombok aktiválásához nyomja le a VO+Szóköz billentyűkombinációt. Növekvő vagy csökkenő sorrendben rendezheti a mappában elhelyezkedő fájlokat. A két állapot változtatását a VO+Szóköz billentyűk ismételt lenyomásával szabályozhatja.

Megjegyzés: A táblázatba lépéshez a VO+Shift+Lenyíl billentyűket használhatja. A táblázatban a VO+Fel-, Le-, Jobbra- vagy Balranyíl billentyűkkel navigálhat. A táblázatból történő kilépéshez a VO+Shift+Felnyíl billentyűket használhatja.

A táblázatokban a nyílbillentyűk használatával is navigálhat, csak a speciális műveletekhez kell parancsokat végrehajtania. A *Finder* ablakában a táblázatban az első elemre az Alt+Fel-, az utolsó fájlra vagy mappára az Alt+Lenyíl billentyűk használatával léphet. A táblázatban az

egymás utáni kijelöléshez a Shift+Lenyíl billentyűkombinációt használhatja. A többszörös kijelöléshez lépjen be a táblázatba, ehhez végezzen műveletet a táblázattal, a funkció csak ebben az esetben hajtható végre. A többszörös kijelölés be- és kikapcsolását a VO+Command+Enter billentyűparanccsal kezdeményezheti. Miután bekapcsolta a funkciót a VO és nyílbillentyűk használatával navigáljon rá a kívánt fájlra, majd ismét nyomja le a VO+Command+Enter billentyűkombinációt. Ezzel a billentyűparanccsal a VoiceOver pozíciójában található fájl kijelölését hajthatja végre. Több fájl kijelöléséhez ismételje meg a VO+Command+Enter billentyűparancs használatát. Minden ilyen művelet végrehajtása után a képernyőolvasó felolvassa, hogy hány elem van kijelölve. Ha befejezte az elemek kijelölését, azokat a vágólapra a CMD+C billentyűvel másolhatja. A vágólap tartalmát más programokba a Command+V billentyűparanccsal illesztheti be. Ha a másolást már elvégezte, de közben kiderült, hogy a fájlt vagy fájlokat nem másolni, hanem áthelyezni kívánja, használja a Command+Alt+V billentyűkombinációt.

Az *Eszközsort* és az oldalsávot el is rejtheti, ezzel áttekinthetőbbé téve a *Finder* ablakát. Az oldalsávot a Command+Alt+S, az *Eszközsort* a Command+Alt+T billentyűkombinációval rejtheti el vagy jelenítheti meg.

A *Finder* ablakában a betekintőt is használhatja, ha lenyomja valamelyik fájlon a Szóköz billentyűt. Ekkor megjeleníti az *Előnézeti panelt*, ahol a fájl megnyitása nélkül betekinthet annak tartalmába, illetve a VoiceOver automatikusan felolvassa a dokumentumot. A betekintő területén a VO+Jobbra- vagy Balranyíl billentyűkkel navigálhat. A fájl megnyitását a számítógépén beállított alapértelmezett szövegszerkesztő és megosztás gombjaival hajthatja végre, ezek a gombok a betekintő bal oldalán találhatók. A betekintőből az Escape billentyű használatával tud kilépni.

Ablakok egyesítése

A fájlok rendszerezése során gyorsan váltogathat az ablakok között. A funkció használatához hozzon létre új lapot a *Finderben*. A külön létrehozott ablakokat a megnyitásuk után egyesítheti. A *Finder* ablakok között a Ctrl+Tab billentyűkombinációval váltogathat.

Tételezzük fel, hogy a *Letöltések* mappából a *Zene* mappába kíván fájlokat átmozgatni. Nyissa meg a *Letöltések* mappát a Command+Alt+L billentyűkombinációval. Nyisson újabb *Finder* ablakot, a már megnyitott *Letöltések* mellett, a Command+T billentyűkombinációval. A megnyíló ablakban nyomja le a Command+Shift+H billentyűkombinációt, ezzel a művelettel a *Saját fájlok* mappájába kerül. A *Zene* mappa kezdőbetűinek beírásával lépjen a mappára,

majd a Command+Lenyíl vagy a Command+O billentyűkombináció egyikével nyissa meg. Lépjen a menüre a VO+M billentyűkombinációval. Lépjen az *Ablak* fülre, majd aktiválja az Enter billentyűvel az *Összes ablak egyesítése* menüparancsot. Ezzel egyesítette a két ablakot. A két ablak között a Ctrl+Tab billentyűkombinációval váltogathat. Ha a fenti módszerrel két ablaknál több ablakot kíván egyszerre használni, akkor a *Finder* megnyitása után minden más ablakot új ablakban, a Command+T billentyűkombinációval nyisson meg, majd végezze el az egyesítést. Több összekapcsolt ablak között a Ctrl+Tab vagy a Ctrl+Shift+Tab billentyűkkel válthat. Az ablakok szétkapcsolását a menü *Ablak* fül *Lap áthelyezése új ablakba* parancsának aktiválásával hajthatja végre.

Elemek húzása a VoiceOverrel

A különböző elemeket egyik helyről áthúzhatja egy másikra. Az eredeti és a célhelynek is a képernyőn kell lennie a húzás elkezdésekor.

Billentyűparanccsal az alábbiak szerint húzhat elemeket:

1. Navigáljon a VoiceOver kurzorral a húzni kívánt elemre, majd nyomja le a VO+Vessző billentyűkombinációt. Ekkor kijelölte az elemet, és az készen áll az egérrel történő mozgatásra.

2. Navigáljon a VoiceOver kurzorral a VO+Jobbra- vagy Balranyíl billentyűkombinációval arra a helyre, ahová át kívánja mozgatni a húzásra kijelölt elemet. Az elem elhelyezéséhez használja az alábbi parancsok egyikét:

A kurzor pozíciójában: VO+Pont

A kurzor pozíciója előtt: VO+<

A kurzor pozíciója után: VO+>

Megosztás és küldés

A *Finderből* közvetlenül küldhet fájlokat a közelben lévő iOS-készülékekre vagy Mac gépekre. Másik lehetőségként kijelölhet egy fájlt a *Finderben*, majd a helyi menü *Megosztás*

almenüjében található menüparancsok használatával a *Maillel*, az *AirDroppal*, az *Üzenetekkel*, a *Jegyzetekkel* és egyéb alkalmazásokkal oszthat meg tartalmakat.

Az *AirDroppal* történő megosztáshoz első lépésként navigáljon a kívánt fájlra. Válassza a helyi menü (VO+Shift+M) *Megosztás…* almenüjét, és aktiválja az *AirDrop* menüparancsot. Megnyílik a jelenleg elérhető készülékek listája. Válassza ki az eszközt a nyílbillentyűkkel, hogy megossza a *Finder* tartalmát, és aktiválja a VO+Szóköz billentyűkombinációval.

Fájl megosztása esetén a kijelölt elemen állva nyomja le a Vo+Shift+M billentyűkombinációt a helyi menü megnyitásához, majd a Lenyíllal keresse meg a *Megosztás…* almenüt, és aktiválja azt. Ha a *Mailt* választja, akkor e-mail mellékleteként, ha az *Üzeneteket*, akkor üzenetben, ha a *Jegyzeteket*, akkor a *Jegyzet* alkalmazással oszthatja meg a kiválasztott elemet.

A Finder ablakaiban található elemek megtekintésének módszerei

Ha adott fájlt, mappát vagy alkalmazást gyakran használ, akkor számos különböző mód van arra, hogy gyorsan és egyszerűen megtalálja és megnyissa azt.

Elemek csoportosítása

Lehetősége van az elemek név szerinti rendezésekor a mappákat (ábécésorrendben) a lista elején tartani. A VO+Szóköz billentyűkombinációval aktiválhatja a *Csoport* gombot is, majd választhat egy lehetőséget. A legutóbb használt mappák vagy fájlok alapján történő rendezéshez például válassza az *Utolsó megnyitás dátuma* lehetőséget.

Megjegyzés: A gyors hozzáférés érdekében fájlokat helyezhet el a *Finder* oldalsávján is. Ha hozzáad egy elemet az oldalsávhoz, csak a parancsikon jön létre, az elem az eredeti helyén marad.

Fájlok címkézése

Jelöljön ki egy fájlt vagy mappát, majd nyissa meg a helyi menüt a VO+Shift+M billentyűkombinációval. Ezután válassza a *Címkék létrehozása* menüparancsot, és írjon be tetszőleges címkét, vagy válasszon ki egyet a VO+Lenyíl billentyűk segítségével a listából.

Megjegyzés: Ha felcímkézi hasznos kulcsszavakkal a fájlokat és a mappákat, könnyebben megkeresheti azokat.

Fájl vagy mappa felcímkézésekor billentyűparanccsal is elvégezheti a műveletet. Jelölje ki a fájlt, majd a Ctrl+1-7 billentyűkombinációk használatával hozzáadhatja a kívánt címkéket. A Ctrl+0 billentyűkombinációval az összes címkét törölheti a fájlról.

A címkékre a Spotlight használatával kereshet rá. Írja be a címke színét vagy nevét, és az azonos címkével rendelkező fájlok megjelennek a találatokban.

A címkével ellátott elemek gyors és egyszerű megtekintéséhez jelenítse meg a Command+Shift+S billentyűkombinációval az oldalsávot, ha az el lenne rejtve.

Megjegyzés: Az oldalsáv elrejthető és megjeleníthető a Command+Shift+S billentyűkombinációval.

A VO+J ugrás parancsával navigáljon az oldalsávra, és a VO+Lenyíl billentyűkombinációval lépjen a *Címkék* szakaszára. A kiválasztott helyről a VO+J billentyűkombinációval a kiválasztott címkéket tartalmazó mappába léphet.

Alias létrehozása

Navigáljon rá a kívánt fájlra vagy mappára, illetve válasszon ki egy alkalmazást, majd válassza a *Fájl* menü *Alias létrehozása* menüparancsát. Az aliast kényelmesen elérhető helyre helyezheti el, illetve az elem megnyitását gyorsan elvégezheti.

Kuka

Bármikor törölheti azokat a fájlokat, mappákat és egyéb elemeket, amelyekre már nincs szüksége. A törölt elemek átkerülnek a *Kukába*. Az elemek végleges törlése csak a *Kuka* ürítésekor történik meg.

Megjegyzés: Ha kikapcsolta a *Time Machine* alkalmazást, és nem készített még biztonsági másolatot a fájlokról, érdemes mentést készítenie valamelyik tárolóeszközre, így ha később szükséges, vissza tudja állítani az elemeket. A biztonsági mentés alkalmazásról a *Time Machine biztonsági mentés* című részben olvashat.

Elem törlése a Finderben

Amikor a *Finderben* törölni kíván fájlokat, a törléshez egy fájlon vagy mappán állva használja a Command+Törlés billentyűkombinációt. Használhatja -a VO+Shift+M billentyűkombinációval megnyitva - a helyi menü *Áthelyezés a Kukába* parancsát is. Ha egy elem zárolva van, akkor figyelmeztető ablak jelenik meg annak törlésekor. Az ablakban lépjen a *Folytatás* gombra, és aktiválja a VO+Szóköz billentyűkombinációval.

A Kuka kiürítése

Lépjen a *Dockra* a VO+D billentyűkombinációval, majd navigáljon a *Kuka* ikonra a VO+Jobbranyíl billentyűkombinációval, majd nyissa meg a Kukát az Enter billentyűvel. Fájlt úgy törölhet a *Kukából*, hogy a kiválasztás után lenyomja a Command+Törlés billentyűparancsot. A megjelenő figyelmeztető ablakban lépjen a VO+Jobbranyíllal az azonnali törlés lehetőségre, és aktiválja a VO+Szóköz billentyűkombinációval. A *Kuka* teljes ürítéséhez navigáljon a *Finder* menüsávjára, nyissa le a *Finder* menüt, és válassza a *Kuka ürítése* menüparancsot, vagy nyomja le a Command+Shift+Törlés billentyűkombinációt. A megjelenő figyelmeztető üzenetben lépjen a *Kuka ürítése* lehetőségre, és aktiválja azt a VO+D billentyűkombinációval.

Launchpad

A Mac gépére telepített alkalmazások megtekintésére és megnyitására a *Launchpad* biztosít gyors és egyszerű megoldást. Ez a központi hely gyűjti össze a számítógépén az előre telepített és az internetről letöltött alkalmazásokat.

A Launchpad megnyitása és bezárása

Lépjen a *Dock* területére a VO+D billentyűkombinációval, majd navigáljon a *Launchpad* ikonra a VO+Jobbra- vagy Balranyíl billentyűkombinációval. A *Launchpad* megnyitásához nyomja le a VO+Szóköz billentyűkombinációt. A *Launchpad* területére belépve a VoiceOver automatikusan használni kezdi a rácsot. Ez azt jelenti, hogy a területtel a VoiceOver műveletet végzett, és készen áll a használatra. A VO+Jobra-, Balra- vagy Fel- és Lenyíl billentyűk használatával navigálhat a rácson.

Megjegyzés: Ha sok alkalmazással rendelkezik, lehetséges, hogy a *Launchpadnek* egynél több oldala lesz.

A többi oldal megtekintéséhez fejezze be a rács használatát a VO+Shift+Felnyíl billentyűkombinációval, majd navigáljon az oldal alján található választógombokhoz. Változtassa meg a választógomb jelölését a VO+Jobbra- vagy Balranyíl billentyűkombinációval a következő oldal megtekintéséhez.

A *Launchpadról* az alkalmazás megnyitásához nyomja le a VO+Szóköz billentyűkombinációt.

A *Launchpadból* történő kilépéshez nyomja le az Escape billentyűt.

Billentyűzetről is megnyithatja a *Launchpadet*, ehhez nyomja le az F4 billentyűt.

Alkalmazások megnyitása a Launchpaden

A *Launchpad* területén kezdje el begépelni a megnyitni kívánt alkalmazás nevét, majd a Jobbranyíl billentyűvel navigáljon oda, és nyomja le a VO+Szóköz billentyűt.

Megjegyzés: Ha a *Launchpaden* a nyílbillentyűkkel kívánja megkeresni az alkalmazást, és több oldalon vannak telepítve programjai a Mac gépén, nyomja le a Command+Balra- vagy Jobbranyíl billentyűkombinációt az oldalak közötti váltáshoz.

Alkalmazások hozzáadása a Launchpad területéhez

Ha az *App Store* áruházból vásárol vagy tölt le alkalmazást, az megjelenik a *Launchpad* területén. Ha nem az *App Store*-ból beszerzett alkalmazást kíván hozzáadni a *Launchpadhoz*, akkor a letöltött alkalmazás ikonját másolja a *Finderben* az *Alkalmazások* mappába. Az *Alkalmazások* teljestartalma automatikusan megjelenik a *Launchpad* területén.

Spotlight

A *Spotlight* segítségével elemeket kereshet a Mac gépen, információkat jeleníthet meg a webről, a *Térképek* alkalmazásból, az *iTunes Store*, az *App Store*, és az *Apple Books* áruházból, illetve átváltásokat, számításokat és definíciókat is lekérhet. A *Spotlight* segítségével rákereshet időjárással, sporttal, webhelyekkel, tőzsdével, járatokkal, hírességekkel, zenével, filmekkel, könyvekkel stb. kapcsolatos információkra is.

A keresés használata

A *Spotlight* funkciót a *Launchpadról* és a *Menüextrák* területéről vagy billentyűparanccsal a Command+Szóköz használatával nyithatja meg. A keresési mezőben adja meg a keresett elemet. Gépelés közben megjelennek a találatok. Olyan módon is kereshet fájlokat, hogy a keresett dolgokat úgy írja körül, ahogy élőszóban beszélne róla.

A keresési találatok használata

- Kiválasztásra a Fel- vagy a Lenyíl billentyűt használhatja a keresési találatokban.
- Egy elem megnyitása: Nyomja le az Enter billentyűt az eredménylistában.
- Egy előnézet használata: Lépjen az elemekre vagy a hivatkozásokra a jobb oldalon található előnézeti táblázatban.

Az *iTunes* lejátszási listájában található dalok meghallgatásához navigáljon a dal melletti Lejátszás gombra, és aktiválja azt a VO+Szóköz billentyűkombinációval.

- Egy elem másolása: Az eredmények listájából válasszon egy elemet, és másolja a Command+C billentyűkombinációval. A másolt találat átvihető az asztalra vagy más alkalmazásba.
- Egy alkalmazásban nemrég használt fájlok megtekintése: Írja be az alkalmazás nevét például a *Findert*. A keresőmező alatt megjelennek az utoljára megtekintett és használt fájlok. A kiválasztott elemet az Enter billentyűvel nyithatja meg.
- A Mac gépen található összes eredmény megtekintése a *Finder*-ablakban: A Lenyíllal navigáljon az eredmények listájának végére, majd nyomja le az Enter billentyűt *Az összes megjelenítése a Finderben* lehetőségen.

Átváltások, számítások és definíciók használata

Árfolyamok átváltása: Írja be a mennyiséget, és nézze meg annak értékét más pénznemekben. Például írja be, hogy $100, £100 vagy ¥100. Vagy írjon be valami ehhez hasonlót: „300 svéd korona dollárban”.

Hőmérsékletek átváltása: Írjon be egy hőmérsékleti értéket, például: 98,8 F vagy 32 C. Vagy írjon be valami ehhez hasonlót: „340 K Fahrenheitben”.

Mértékegységek átváltása: Írjon be egy mértékegységet, például: 25 font, 54 yard vagy 23 tonna. Vagy írjon be valami ehhez hasonlót: „32 láb méterben”.

Számítás elvégzése: Írjon be egy matematikai kifejezést, például a 956 * 23,94 kifejezést.

Megjegyzés: Ha a *Spotlight* javaslatok be vannak kapcsolva, bizonyos alkalmazások – például a *Mail*, az *Üzenetek* és a *Jegyzetek* – kiemelhetnek elemeket (pl. a művész nevét, a helyet vagy a film címét) a szövegben, hogy hivatkozássá alakítva utaljanak arra, hogy további információ érhető el.

Beállíthatja, hogy adott mappák, lemezek vagy információtípusok ki legyenek zárva a *Spotlight* keresésekből. Ha azt akarja, hogy a *Spotlight* csak a Mac gépén található tartalomban keressen, és ne tartalmazzon internetről származó találatokat, akkor kikapcsolhatja a *Spotlight* javaslatokat. Ehhez navigáljon a VO+M billentyűkombinációval az *Alma* menüre, majd a VO+Lenyíl billentyűkombinációval a *Rendszerbeállítások*… menüparancsára, és Enterrel aktiválja azt. A rendszerbeállításokban keresse meg a *Spotlight* gombot, és aktiválja a VO+Szóköz billentyűkombinációval. A VO+Jobbranyíllal keresse meg a *Spotlight* kategóriák táblázatát, majd a VO+Shift+Lenyíllal belépve, módosítsa a keresési szempontokat.

Hasznos billentyűparancsok:

- A *Spotlight* megnyitása keresés indításához: Command+Szóköz
- A keresés befejezése a javasolt eredmény használatával: Jobbnyíl
- Ugrás a következő keresési eredményre: Lenyíl
- Ugrás az előző keresési eredményre: Felnyíl
- Ugrás a következő kategória első keresési eredményére: Command+Lenyíl
- Ugrás az előző kategória első keresési eredményére: Command+Felnyíl
- A kijelölt eredmény megnyitása: Enter
- Fájl megtekintése alkalmazásban vagy a *Finderben*: Command+R

- *Finder* ablak megnyitása kijelölt keresés mezővel: Alt+Command+Szóköz

Rendszerbeállítások

A *Rendszerbeállításokban* testreszabhatja és módosíthatja Mac gépének beállításait. Például kiválaszthatja a *Dock* helyét, hogy az az Önnek leginkább megfelelő méretben és helyen jelenjen meg. Módosíthatja az *Íróasztal* háttérképét, illetve más egyéb rendszerszintű műveletet végezhet.

A *Rendszerbeállítások* megnyitására többféle lehetőség áll rendelkezésre:

1. Lépjen a VO+M billentyűkombinációval az *Alma* menüre, majd a Lenyíllal navigáljon a *Rendszerbeállítások*… menüparancsra, és nyomja le az Enter billentyűt.
2. Lépjen a VO+D billentyűkombinációval a *Dock* területére, és kezdje el begépelni a *Rendszerbeállítások* kezdőbetűit, majd amikor elhangzik a „rendszerbeállítások” szöveg, aktiválja a VO+Szóköz vagy az Enter billentyűvel a segédprogram ikonját.
3. Az előző megnyitásban a *Dock* területén a *Rendszerbeállítások* ikonján alkalmazhatja a helyi menüt a VO+Shift+M billentyűkombinációval, majd a megnyíló legördülőben a *Rendszerbeállítások* lehetőségei közül a nyílbillentyűkkel a kívánttal kiválasztva, az Enterrel meg is nyithatja azt.
4. Nyomja le a Command+Szóköz billentyűkombinációt a *Spotlight* megnyitásához, majd írja be a „rendszerbeállítások” kifejezést a keresőmezőbe, és aktiválja az első találatot.

Az elérhető beállítások ikonokként, oszlopokban és sorokban jelennek meg a számítógépére telepített alkalmazások függvényében. A beállítópanelek megnyitását a kiválasztott ikonon állva, a VO+Szóköz billentyűparanccsal történő aktiválással kezdeményezheti. Az ikonok kiválasztását a kezdőbetűk begépelésével is végrehajthatja. Ha például, az Íróasztallal kapcsolatos beállításokat kívánja megváltoztatni, válassza az *Íróasztal és képernyővédő* ikont, majd a megnyíló panelen végezze el a módosításokat. A beállítások a panelek bezárása után azonnal mentésre kerülnek.

Az alapértelmezett ikonmegjelenítést név szerint is rendezheti. Ehhez válassza az *Alma* menü *Nézet* fül *Rendezés betűrend szerinti* lehetőségét. A megnyíló ablakokban beállítási lehetőségek találhatóak. A panelek lapfüleket is tartalmazhatnak, azok aktiválásához a VO+Szóköz billentyűt használhatja. A beállítóablakok utolsó elemet a *Súgó* gomb. A súgó felületén magyarázatot kap az aktuális beállítási lehetőségekről, és további tartalmakkal is megismerkedhet. A súgó szerepéről és használatáról a *Súgó* című fejezet szól részletesen.

Megjegyzés: A rendszerszintű beállítások zárolva vannak, ekkor halványan jelennek meg a beállítási lehetőségek. Ezzel a Mac rendszere védelmet nyújt az illetéktelen módosításokkal szemben. Ahhoz, hogy ezeket a módosításokat el tudja végezni, fel kell oldania az ablak alsó

részében található *Lakat* ikont. A VO+Szóköz billentyűvel aktiválja a *Lakat* gombot, és írja be a rendszergazdai jelszót, azt a jelszót amivel a fiókjába is bejelentkezett.

Ha nem találja azt a beállítást amelyet módosítani kíván, használja a keresőt. Nyomja le a Command+F billentyűkombinációt, a megnyíló mezőbe írja be azt a szót amely a keresendő beállításra legjobban illik, majd a Lenyíl segítségével válasszon a találatok közül, és aktiválja a kiválasztott elemet az Enter billentyűvel.

Time Machine biztonsági mentés

A Mac beépített *Time Machine* mentés funkciójával biztonsági mentést készíthet az összes fájlról, az alkalmazásokról, a dokumentumokról, a zenékről és e-mailekről. Fájlok sérülése vagy törlése esetén, ha már készített biztonsági mentést, akkor abból visszaállíthatja az eredeti állapotot. Külső tárolóeszközt csatlakoztatva a számítógéphez, és azt beállítva biztonsági lemezként elindul az automatikus mentés. A *Time Machine* óránként az elmúlt 24 óráról, naponta az elmúlt hónapról és hetente az összes megelőző hónapról készít biztonsági mentést.

Megjegyzés: Amikor a tároló megtelik, akkor a legrégebbi mentések törlésre kerülnek.

A következő külső adattárolók használhatók *Time Machine* biztonsági mentésekhez:

- USB külső meghajtó, Thunderbolt tároló, USB-C külső tároló
- AirPort Time Capsule-hez (Wi-Fi bázisállomás) csatlakoztatható külső tároló
- AirPort Time Capsule (Wi-Fi bázisállomás)
- Olyan hálózatra csatlakoztatott NAS (Network Attached Storage, hálózatra kapcsolt adattár) eszköz, ami támogatja az SNB-n keresztüli biztonsági mentés funkciót

Biztonsági mentés készítése

Csatlakoztasson USB porton keresztül külső tárolót a számítógépéhez. Nyomja le a VO+FN+F1 billentyűkombinációt az alkalmazásválasztó megjelenítéséhez. A Lenyíl billentyűvel navigáljon a *Rendszerpárbeszéd ablakok* menüre, a Jobbranyíllal lépjen be az almenübe, és nyomja le az Enter billentyűt. A megjelenő ablakban a VO+Jobbranyíllal olvassa el az ablak szövegét.
A rendszer rákérdez, hogy kívánja-e használni a meghajtót a *Time Machine* biztonsági mentések tárolására:

„A Time Machine megőrzi a Mac gépén lévő összes tartalom naprakész másolatát. Nem csak megőrzi minden fájl másolatát, de emlékszik arra is, hogy a rendszer hogyan nézett ki korábban, így visszaállíthatja Mac gépének korábbi állapotát.”

Navigáljon a *Biztonsági mentés lemezének titkosítása* jelölőnégyzetre, és jelölje be a VO+Szóköz billentyűkombinációval.

Megjegyzés: A jelszóval védett meghajtón található adatokhoz mások nem férnek hozzá.

Navigáljon az ablakban a *Használat biztonsági mentés lemezeként* gombra, és aktiválja azt.

Ha a *Time Machine* nem kérdez rá arra, hogy kívánja-e használni a meghajtót a biztonsági mentések lemezeként, akkor kézzel is beállíthatja a mentési funkciót.

Lépjen az *Alma* menüre a VO+M billentyűkombinációval, nyissa le a menüt. és aktiválja a *Rendszerbeállítások*… menüpontot. A *Rendszerbeállításokban* az ikonok között válassza és nyissa meg a *Time Machine* alkalmazást. A megnyíló ablakban a VO+FN+Jobbranyíllal navigáljon A módosítások elvégzéséhez kattintson a *Lakat* gombra, és aktiválja azt. A felugró ablakban meg kell adnia a rendszergazdai jelszavát, hogy el tudja végezni a beállításokat. Írja be a jelszavát, és nyomja le az Enter billentyűt. Jelölje be az *Automatikus biztonsági mentés* jelölőnégyzetet, majd mellette aktiválja a *Biztonsági lemez kijelölése* gombot, és a megjelenő ablakban válassza ki a csatlakoztatott külső meghajtót. Jelölje be a *Biztonsági mentések titkosítása (ajánlott)* jelölőnégyzetet, navigáljon a *Lemez használata* gombra, majd nyomja le az Enter billentyűt.

Ha a lemez nem olyan formátumú, mint amilyen a *Time Machine*-hez szükséges, felszólítást kap arra, hogy törölje a lemezt. A továbblépéshez navigáljon a *Törlés* gombra, és aktiválja azt. Ekkor az összes információ törlődik a biztonsági mentési lemezről.

A biztonsági mentési lemez kiválasztása után a *Time Machine* azonnal megkezdi a rendszeres biztonsági mentéseket – automatikusan és anélkül, hogy Önnek bármit tennie kellene. Előfordulhat, hogy az első biztonsági mentés sok időt vesz igénybe attól függően, hogy hány fájl van a gépen, de a művelet közben is használhatja Mac gépét. A *Time Machine* csak azokról a fájlokról készít másolatot, amelyek módosultak a legutóbbi biztonsági mentés óta, így a későbbi mentések gyorsabban elkészülnek.

Az App Store használata

A Mac *App Store* alkalmazása ellenőrzi az elérhető OS X szoftver-, illetve az *Apple ID*-jához rendelt, megvásárolt alkalmazások frissítéseit. A *Szoftverfrissítési beállítások* segítségével frissítheti a macOS szoftvereit, valamint beállíthatja, hogy Mac gépe automatikusan megkeresse és letöltse az új alkalmazás-verziókat. Amikor rendszerfrissítés jelenik meg, azt egy értesítőablak jelzi. A *Dockban* az *App Store* ikonján jelvény jelenik meg, valamint az oldalsávon szám jelzi, hogy hány frissítés érhető el.

Az App Store Szoftverfrissítés ablak megnyitása

1. A *Szoftverfrissítési beállítások* megnyitásához lépjen az *Apple* menüre a VO+M billentyűkombinációval, majd a Lenyíllal navigáljon a *Rendszerbeállítások*… menüparancsra, és nyomja le az Enter billentyűt. A megjelenő ablakban a VO+Jobbranyíllal lépjen a *Beállítási altáblák* görgetési területére, majd a VO+Shift+Lenyíllal végezzen műveletet a ráccsal. A megnyitott területen az ikonok oszlopokban és sorokban helyezkednek el. Navigálni a nyílbillentyűkkel lehet, a Jobbranyíllal vagy az ikon nevének beírásával keresse meg a *Szoftverfrissítés* ikont, majd a VO+Szóköz billentyűkombinációval aktiválja a gombot.

2. A Mac *Névjegy* rendszerpaneléből is megnyithatja a *Szoftverfrissítéseket*. Ehhez lépjen az *Alma* menüre a VO+M billentyűkombinációval, majd a Lenyíllal keresse meg *A Mac névjegye* menüparancsot, és nyomja le az Enter billentyűt. A megjelenő alkalmazás ablaka a Mac rendszer névjegye lesz. A VoiceOver fókusza a *Rendszerjelentés*… gombra kerül. Navigáljon a gombról a *Szoftverfrissítés* gombra, és nyomja le a VO+Szóköz billentyűkombinációt.

Megjegyzés: Ha szeretné, hogy a számítógépe automatikusan letöltse a legújabb frissítéseket, akkor jelölje be a *Frissítések ellenőrzése*, az *Új elérhető frissítések letöltése* és a *Rendszeradatfájlok és biztonsági frissítések telepítése* jelölőnégyzeteket.

Ehhez tegye a következőket:

A fenti két megnyitási lehetőség közül bármelyiket választva a *Szoftverfrissítés* ablaka nyílik meg. Ha nincs elérhető frissítés, akkor a következő üzenet olvasható:

“A Mac gépe naprakész – macOS Mojave (az éppen aktuális rendszer elnevezése) 10.14.3 (aktuális verziószáma)

Utolsó ellenőrzés: ÉÉÉÉ. HH. NN. dátumformátumban, és ÓÓ:PP időformátumban”

Ha ezt az üzenetablakot olvassa, nincs teendője a frissítésekkel kapcsolatban.

A *Szoftverfrissítés* beállításainak módosításához a VO+Jobbranyíllal lépjen a *Haladó*… gombra, és aktiválja a VO+Szóköz billentyűkombinációval.

Megjegyzés: A megjelenő automatikus frissítési beállítások ablakban a VO+Jobbra- és Balranyíl billentyűkkel navigálhat, a jelölőnégyzetek bejelöléséhez vagy a jelölés eltávolításához a VO+Szóköz billentyűket használja.

Azok a funkciók automatikusan végrehajtódnak amelyekben az alábbi a jelölőnégyzeteket használja:

- Frissítések keresése bejelölve jelölőnégyzet
- Elérhető új frissítések letöltése bejelölve jelölőnégyzet
- A macOS-frissítések telepítése nincs bejelölve jelölőnégyzet
- Alkalmazásfrissítések telepítése az *App Store*-ból bejelölve jelölőnégyzet
- Rendszeradatfájlok és biztonsági frissítések telepítése bejelölve jelölőnégyzet
- *OK* gomb

A fenti beállítások az alapértelmezett beállításokat szemléltetik.

Az App Store Alkalmazások ablak megnyitása

Lépjen a *Dockra* a VO+D billentyűkombinációval, majd kezdje el az „App Store (Áruház)” nevét gépelni. amikor meghallja az *Áruház* ikon nevét, nyomja le az Enter billentyűt. Az *Apple* menüből is megnyitható az *App Store*. Lépjen az *Apple* menüre a VO+M billentyűkombinációval, majd a Lenyíllal keresse meg az *App Store*… menüparancsot, és aktiválja az Enter billentyűvel .

Az *App Store* a *Felfedezés* kategóriával tölti be az ablakot. Az alkalmazások frissítéseinek megtekintéséhez navigáljon az *Oldalsáv* csoportra a VO+Balranyíllal, majd végezzen

műveletet az oldalsávval. Az oldalsáv elemei között a VO+Jobbranyíllal keresse meg a *Frissítés* csoportot. A kijelöléshez nyomja le a VO+Szóköz billentyűket, és fejezze be a műveletet az oldalsávval. A jobboldali ablaktáblán - ha a frissítései naprakészek- az alábbi felirat olvasható:

“Nincs frissítés. Az összes alkalmazása naprakész”

Ekkor nincs más teendője, mint kilépni az *App Store*-ból.

Ha vannak elérhető frissítések, akkor lépjen az *Összes alkalmazás frissítése* gombra, és nyomja le a VO+Szóköz billentyűkombinációt. Ezzel a lehetőséggel az összes elérhető alkalmazást frissíteni fogja. Ha el kívánja dönteni, melyik alkalmazásokat frissíti, akkor csak a kiválasztott elem melletti *Frissítés* gombot aktiválja a VO+Szóköz billentyűkkel.

Megjegyzés: Az alkalmazások frissítéseit az *App Store* megnyitása nélkül is letöltheti.

Ha a rendszer értesítést jelenít meg egy frissítésről, akkor a VO+Jobbra- vagy Balranyíllal navigáljon az egyik vezérlőre, majd a *Telepítés* vagy a *Bezárás* gombon állva nyomja le a VO+Szóköz billentyűkombinációt.

Néhány hasznos billentyűparancs:

- Keresés: Command+K
- Felfedezés: Command+1
- Létrehozás: Command+2
- Munka: Command+3
- Játék: Command+4
- Fejlesztés: Command+5
- Kategóriák: Command+6
- Frissítés: Command+7
- Saját fiók megtekintése: Command+0

Kontaktok

Családtagjait és barátait közvetlenül hozzáadhatja a kontaktokhoz. Ha a kontaktjait az Apple internetes fiókjában, az *iCloud*-ban tárolja, megjelenítheti a fiókot a *Kontaktok* alkalmazásban. Ha más helyről például a *Google* vagy a *Yahoo* kiszolgálókból származó kontaktokat is kívánja használni, akkor hozzáadhatja ezeket a fiókokat is a kontaktokhoz.

Megjegyzés: Nincs szükség internetkapcsolatra a kontaktok használatához.

Ha rendelkezik más *Apple* készülékkel, és ugyanazzal az *Apple ID*-val van bejelentkeztetve az összes eszköze, akkor a kontaktok szinkronizálódnak a készülékek között.

A kontaktok alkalmazás megnyitásához navigáljon a *Dockra* a VO+D billentyűkombinációval, és kezdje el begépelni a „kontaktok” szöveget. Amikor meghallja az alkalmazás nevét, nyomja le az Enter billentyűt. A VoiceOver fókusza a keresőmezőbe kerül. Ebben a mezőben a kontakt kereséséhez írja be a névjegyzékében szereplő személy nevét, és nyomja le az Enter billentyűt.

Az alkalmazás ablaka az alábbi módon épül fel:

A bal oldalon a *Csoportlista* található. Itt minden olyan internetfiók megjelenik, amelyet hozzáadott a számítógéphez. Ha csak egyetlen kiszolgáló van felvéve az internetes fiókokból a bal oldalon található táblázatban, akkor annak az egy fióknak a kontaktjai jelennek meg az alkalmazás jobb oldali táblázatában. Ha több fiók van hozzáadva, akkor a *Csoportlistában* beállíthatja, hogy mely kontaktlistát használják alkalmazásai. Lehetősége van az összes kontaktlista használatára, ekkor válassza az *Összes kontakt* lehetőséget. A táblázat használatához végezzen műveletet, és a VO+Fel- vagy Lenyíl billentyűk használatával jelöljön ki egy lehetőséget az előzőekben felsorolt internetes fiókok közül.

Középen a keresőmező található. A mezőt használva kereshet rá egy személyre, akinek üzenetet küldhet, e-mailt írhat , vagy *FaceTime* hívást kezdeményezhet.

Jobb oldalon a kontaktok táblázata található. Itt azok a kontaktok jelennek meg, amelyeket a fiókok táblázatából kiválasztott. A táblázat használata során használja a Le- vagy a Felnyíl billentyűket a kontakt megjelenítésére. A következő kontaktkártyára a Command+Alt+9 billentyűkombinációval léphet, az előzőt pedig a Command+Alt+8 billentyűkombinációval jelenítheti meg. Új kontakt hozzáadását a Command+N billentyűkombinációval kezdeményezheti. Az *Új Kontakt felvétele* ablakban a VO+Jobbranyíl billentyűkombinációval navigálhat. Töltse ki a *Vezetéknév*, az *Utónév* és a *Cég* mezőket a felvenni kívánt személy adataival. Miután ezeket megadta, a VO+Jobbranyíl billentyűkombinációval navigáljon a *Kapcsolattartási adatok* területére, és végezzen műveletet a táblázattal a VO+Shift+Lenyíl billentyűkombinációval. A táblázat két oszlopból áll. A táblázatban a VO+Fel-, Le- vagy a Jobbra- és Balranyíllal navigálhat. Ahhoz, hogy ki tudja választani és tölteni az adatokat, végezzen műveletet minden egyes sorban az előugró menü adta lehetőséggel. A VO+Jobbra- vagy Balranyíl billentyűkkel lépkedhet a címke előugró menüje és a beviteli mezők között. A módosításához navigáljon a címkére, majd nyomja le a VO+Szóköz billentyűkombinációt. A VO+Fel- vagy Lenyíllal válassza ki az új címkelemet. Ha például, a felvenni kívánt hívószámhoz tartozik *Apple ID* fiók, akkor a *Mobil* előugró menüjében választhatja az iPhone címkét is a pontosabb meghatározáshoz. Ezután lépjen a jobboldali mezőbe, és a felvenni kívánt kontakt hívószámát a +36 előtaggal írja be, majd a körzetszámot és a hívószámot egymás után gépelje be. Ha elvégezte az egyik kapcsolattartási adat felvételét, akkor fejezze be a műveletet a sorral, majd folytassa a következő sor adatainak megadásával. Ne feledje, hogy minden egyes sorral műveletet kell végezni, hogy fel tudja venni az adatokat. Újabb címkéket is hozzáadhat a kontakt adatok szerkesztésénél. Fejezze be a műveletet a *Kontaktadatok* táblázatával, navigáljon a táblázat jobb oldalán a *Hozzáadás* menügombra, és nyomja le a VO+Szóköz billentyűkombinációt. Ebben az előugróban a VO+Fel- vagy Lenyíllal választhat új elemet, például a születésnap és névnap vagy a házassági évforduló közül. Miután elvégezte az adatok felvételét, lépjen a VO+Jobbranyíl billentyűkombinációval a *Done* gombra, és aktiválja azt.

Ha keresni kíván egy személyt a táblázatban, kezdje el begépelni a kontakt nevét ugyanúgy, mint a keresőmezőben. Az interaktív navigáció a leütött karaktereknek megfelelően arra a területre lép, amit leginkább relevánsként meg tud jeleníteni. Ezután a Le- vagy a Felnyíllal finomíthatja a keresést.

Ha a keresőmezőben végzi a keresést, akkor oda írja be a névjegyben szereplő nevet, ekkor a jobboldali táblázatban csak az az egy kontakt fog megjelenni.

A kiválasztott kontaktot lehetősége van hívni mobilszámmal, *FaceTime* szolgáltatással (ha rendelkezik vele a kiválasztott kontakt), küldhet üzenetet és e-mailt is a *Kontaktok* alkalmazásból. A *Megosztás* gombbal elküldheti a kontaktkártyát ismerősének.

Hasznos billentyűparancsok:

- Új kártya: Command+N
- Importálás: Command+O
- Csoportok elrejtése: Command+1
- Ugrás a következő kártyára: Command+Alt+9
- Ugrás az előző kártyára: Command+Alt+8

A FaceTime

Családtagjaival és barátaival az interneten keresztül videó és hangbeszélgetéseket folytathat. A *FaceTime* a Mac gép bejelentkezésekor automatikusan hozzáadja a szolgáltatáshoz a regisztrált *Apple ID*-ját. Amikor *Apple ID* azonosítójával bejelentkezik a számítógépre, az *iCloudban* használt szolgáltatások, a *FaceTime*, az *iMessage* és a *Kontaktok* is aktiválódnak. Ahhoz, hogy *FaceTime* vagy telefonhívásokat tudjon kezdeményezni vagy fogadni Mac gépén, az alábbi feltételeknek kell teljesülniük:

1. Internetkapcsolat. Csatlakoztassa számítógépét egy Wi-Fi hálózatra az internet eléréséhez.
2. Bejelentkezés az *Apple ID*-jával a szolgáltatásba. A *FaceTime* csak regisztrált *Apple ID*-val használható.
3. Beépített vagy csatlakoztatott mikrofon és kamera. Az eszközök megléte nélkül nem fog működni a *FaceTime* szolgáltatás.

Ügyeljen arra, hogy ha rendelkezik több, hívásra alkalmas Apple eszközzel, akkor minden eszközén azonos *Apple ID*-t használjon.

Megjegyzés: Ha kijelentkezik a *FaceTime* szolgáltatásból, vagy annak kikapcsolása mellett dönt, nem tud *FaceTime* és telefonhívásokat fogadni, amíg nem jelentkezik be ismét.

A *FaceTime* használatához, lépjen a *Dockra* a VO+D billentyűkombinációval, majd a Jobbranyíl segítségével keresse meg az alkalmazás ikonját, és nyomja le az Enter billentyűt. A megjelenő ablakban a VO+Jobbra- és Balranyíl billentyűkombinációkkal navigálhat, vagy a Tab és a Shift+Tab billentyűk együttes használatával. A *FaceTime* megnyitásakor a VoiceOver fókusza egy kételemű rádiógomb vezérlőelemre kerül. Ebben a választógomb- csoportban változtatható meg, hogy a hívások közül az összes vagy csak a nem fogadottak legyenek láthatók az előzményekben. A változtatást a VO+Jobbra- vagy Balranyíllal kezdeményezheti, a kijelöléshez a VO+Szóköz billentyűparancsot használhatja. A kiválasztásnak megfelelően az ablak jobb oldalán, táblázatban jelennek meg az előzmények. Középen a keresőmező helyezkedik el, ahol név, e-mail cím vagy telefonszám szerint kereshet.

Hívás kezdeményezése

A keresőmezőbe olyan formában kezdje el beírni a hívni kívánt beszélgetőpartner nevét, ahogy az a kontaktjai között szerepel. A beírást követően a VoiceOver felolvassa a kiválasztott kontakt nevét és telefonszámát, majd ennek hallatán nyomja le az Enter billentyűt. Ezután lépjen a Tab billentyűvel a *Keresési eredmények* táblázatába, majd a VO+Jobbranyíllal válassza ki, hogy hang- vagy videóhívást kíván kezdeményezni.

Megjegyzés: Ha olyan telefonszámot talált a beírást követően a kontaktjai között a szolgáltatás, amihez tartozik *Apple ID* azonosító, akkor a videóhívás is elérhető.

A *Hang* vagy *Videó* hívás gomb közül a megfelelő kiválasztása után nyomja le a VO+Szóköz billentyűt a hívás megkezdéséhez. Ha a hívott kontakt *Apple ID*-val rendelkezik, akkor a hang- és videóhíváskor alapértelmezetten a *FaceTime*-en keresztül történik a hívás.

Megjegyzés: A *FaceTime* hívás eltérő tárcsázó hangot használ, mint más mobil szám hívásakor, ezzel jelezve, hogy az Apple saját szolgáltatását használja.

Lehetősége van partnerének hívószámát hívni, ekkor a *Hang* gombon állva nyomja le a VO+Shift+M billentyűkombinációt a helyi menü megnyitásához. A legördülő helyi menüben választhat a szolgáltató számának és az *Apple ID* fiók hívása között. A hívást a VO+Szóköz billentyűkkel kezdeményezheti.

Az előzmények használata

Ahogy korábban már ismertettük a *FaceTime* ablak választógombjainak használatával az előzmények szabályozhatók, az *Összes* vagy a *Nem fogadott hívás* megjelenítésével. A táblázatba lépéshez a VO+Shift+Lenyíl billentyűkombinációt, a listában a kiválasztáshoz a Le- vagy a Felnyíl billentyűket használhatja. Előzőleg hívott számmal különböző műveleteket hajthat végre, amelyeket a helyi menüben talál. Nyissa meg a korábban tárcsázott kontakt helyi menüjét a VO+Shift+M billentyűkombinációval, majd válasszon az alábbiak közül:

- FaceTime
- FaceTime-audió
- +36 xx xxx xxxx

- Eltávolítás az *Előzményekből*
- Hívó blokkolása
- Névjegykártya megjelenítése
- Előzmények eltávolítása

A kiválasztott menüparancsot a VO+Szóköz billentyűkkel aktiválhatja.

Megjegyzés: Ha nincs *iPhone* készüléke, akkor a Mac számítógép csak *FaceTime* hívásokra lesz alkalmas. Nem tud fogadni hívásokat más szolgáltatók előfizetőitől.

Beérkező hívás fogadása

Amikor hívás érkezik számítógépére, akkor az *Értesítési központ* megjeleníti azt. Az ablakban a VO+Jobbra- vagy Balranyíllal navigálhat. Megtekintheti és elolvashatja, hogy ki hívja. Ha a hívó fél nem szerepel a kontaktjai között, akkor a beérkező hívás hívószám-kijelzés esetén látható. Ha eldöntötte, hogy fogadja a hívást, navigáljon az *Elfogadás* gombra, és aktiválja a VO+Szóköz billentyűkombinációval. A hívást el is utasíthatja, ekkor az *Elutasítás* gombot használja. További lehetőségek is rendelkezésére állnak a hívás elutasítására. Ehhez navigáljon a VO+FN+Jobbranyíllal az ablak utolsó elemére, az *Elutasítás* gombmenüre. Aktiválja a VO+Szóköz billentyűkkel. A menüpontok között a nyílbillentyűkkel lépkedve, a kiválasztott lehetőségen állva aktiválja azt a VO+Szóköz billentyűkombinációval.

Az előugró menü lehetőségei a következők:
- Válasz üzenettel …
- Emlékeztessen 5 perc múlva
- Emlékeztessen 15 perc múlva
- Emlékeztessen 1 óra múlva

Előzmények törlése

Navigáljon a VO+FN+Jobbranyíllal a *Legutóbbi hívások* táblázatára. Végezzen műveletet a táblázattal a VO+Shift+Lenyíllal, majd a Fel- vagy a Lenyíl billentyűvel válassza ki azt az

előzőleg folytatott hívást, amelyet törölni kíván. A helyi menüt megnyitva aktiválja az *Eltávolítás az Előzményekből* parancsot a VO+Szóköz billentyűkombinációval. Lehetősége van a híváslista egészét is törölni, ehhez a helyi menüben az *Eltávolítás az Előzményekből* menüparancsot aktiválja a VO+Szóköz billentyűkkel.

Szövegszerkesztő

A macOS legújabb rendszerében a PDF-fájlok és üzenetek navigálásának megkönnyítése érdekében sokkal kifinomultabbá vált a VoiceOver funkciója; felolvassa a címkézett PDF-fájlokat és e-mail üzeneteket.

A macOS szorosan együttműködik a gyári *Pages*, *Numbers*, *Notes* és *Textedit* alkalmazásokkal. Ez utóbbi alkalmazás a *Szövegszerkesztő*, amellyel a VoiceOver segédprogram jól együttműködik. A *Szövegszerkesztő* alkalmazás azt teszi lehetővé, hogy formázás nélküli szöveget jegyezzen fel. Lehetősége van olyan egyszerű szöveget is létrehozni, amelyet kimásolva, majd másik szerkesztőalkalmazásba beillesztve később formázni kíván. A *Szövegszerkesztő* számos előnnyel rendelkezik, a felülete letisztult, célirányos megjelenésű, nem igényel sok helyet a kijelzőn, használhat benne ingyenes helyesírás ellenőrzőket, mentésnél pedig egyrészt Unicode kódolást alkalmaz a szabványosság jegyében, másrészt sokféle formátumot is támogat, amellyel széleskörűen megoszthatók a tartalmak. Alapértelmezett formátuma a Rich Text Format (RTF), ami tárolni tudja a kódolási információkat és az alapvető formázási adatokat.

A Szövegszerkesztő használata

A *Szövegszerkesztő* első indításakor felajánlja, hogy az *iCloudból* nyisson meg fájlokat. Az alapértelmezett mentési hely az *iCloud* lesz, de ez módosítható az előugró mentési párbeszédpanelen, ahol ki tud választani másik helyet is.

Az iCloud dokumentum tárolás kikapcsolása

Az *Apple* megoldása a dokumentumok internet alapú tárolására kiváló, de ez az opció ki is kapcsolható. Készítsen biztonsági másolatot a helyi számítógépen a tartalmakról mielőtt kikapcsolná, mert a szinkronizáció kikapcsolásával az iratok, dokumentumok törlődnek az *iCloudból* és az eszközökről is. Ezt követően az *iCloud* mentést a *Rendszerbeállítások iCloud* paneljén tudja szabályozni a *Dokumentumok és adatok* opció előtti jelölőnégyzet be- illetve kijelölésével.

Megjegyzés: Csak akkor kapcsolja ki a szolgáltatást, ha már biztosan minden tartalmat lementett.

A *Szövegszerkesztőt* a legegyszerűbben a *Spotlight* használatával nyithatja meg, ehhez a Command+SZÓKÖZ billentyűkombinációt nyomja le, majd gépelje be a szövegszerkesztő alkalmazás nevét, és nyomja le az Enter billentyűt. A *Launchpadból* vagy az *Alkalmazások* mappájából is elindíthatja a *Szövegszerkesztőt* az ismert módon. Miután megnyílt az alkalmazás, készenáll a karakterek bevitelére, dokumentumok feljegyzésére. A *Szövegszerkesztő* alkalmazásban új dokumentumot a Command+N billentyűkombinációval lehet létrehozni. A megnyíló ablakban gépelhet be mindenféle szöveget, majd ezek formázását is elvégezheti. A dokumentumokat a rendszer automatikusan menti, így ha bármi hiba történik – pl. áramszünet -, akkor sem vész el a külön el nem mentett munka, mert a rendszer azt a beállításnak megfelelően vagy rögtön az *iCloud* tárhelyre, vagy helyben, ideiglenes mappába folyamatosan menti. A *Szövegszerkesztő* ismételt megnyitása esetén a dokumentum ugyanabba az állapotába kerül vissza, amelyben elhagyta. A mentésnél, ha nem ad meg fájlnevet akkor alapértelmezetten *Névtelen* nevű dokumentum jön létre, amelyben számmal jelöli a különböző névtelen dokumentumokat a program, ezért később nehéz megtalálni a keresett dokumentumot.

Megjegyzés: Az automatikus indexelés következtében a Mac egyik legelőnyösebb tulajdonsága, hogy a nem mentett dokumentumokban is tud keresni, és ha több nem mentett feljegyzés van a programban, akkor tartalom alapján is tud keresni közöttük.

Tipp: A *Szövegszerkesztő* alapértelmezett ablakmérete és megjelenési paraméterei beállíthatók a Command+Vessző billentyűkombinációval meghívható beállítási panelen, ez utóbbit a programmenü *Szövegszerkesztő* fülének legördülő menüparancsai között *Beállítások*... néven találja.

A megnyíló beállítási ablakban megadhatja az ablak méretet, amellyel az új dokumentumok megnyílnak. A szélességet karakterekben, a magasságot sorokban értelmezi a program. Az oldalakra bontást lehetővé teszi a *Formátum* menü *Tördelés az oldalra* parancsa, ami a Command+Shift+W billentyűparanccsal aktiválható. Ebben a nézetben a dokumentumban az oldalak között a VO+Jobbra- vagy Balranyíl segítségével navigálhat.

Megjegyzés: Az oldalakra bontást nem szükséges mindig bekapcsolva hagyni, mert ezt alkalmanként is módosíthatja a fent említett opcióval vagy billentyűparanccsal.

Ha az oldalakra bontást használja dokumentum szerkesztésekor, akkor átgondolandó lehet az elválasztás engedélyezése, amelyet szintén a *Formátum* menüben ér el, az *Elválasztás engedélyezése* menüparanccsal.

Tipp: A nyomtatási műveletek egy részénél szükséges lehet a dokumentum irányának módosítása, amit a *Formátum* menü *Függőleges megjelenés beállítása* parancsával érhet el. Ebben az esetben a dokumentum nem kerül elforgatásra, mint a nyomtatási párbeszédablak esetén, hanem oldalra fordított irányban tölti ki a megadott lapméretet.

A *Szövegszerkesztő* eszköztárán sokféle paramétert tud beállítani, ehhez a szerkesztett dokumentumnak .rtf formátumban kell lennie, mert csak ekkor jelennek meg az *Eszköztár* elemei. A dokumentumtípusok között a Command+Shift+T billentyűkombinációval válthat a .txt vagy .rtf formátumok között.

Az *Eszköztár* rendelkezésre álló elemei között alapvető szövegszerkesztési funkciók érhetők el, ezekkel ismerkedhet meg a következőkben.

A VO+Shift+Felnyíl paranccsal fejezze be a műveletet a szerkesztett szöveggel, majd a VO+Balranyíl segítségével navigáljon az Eszközsor következőkben felsorolt elemeire. Itt az egyes csoportokkal műveletet végezve, valamint az előugró menüből és a *Menügombok* használatához a VO+Szóköz billentyűt lenyomva tudja kiválasztani a megfelelő beállítást.

1. A bekezdésnek stílust adhat a felnyíló menü elemeivel, így lehet félkövér, dőlt, körvonalas, árnyékos, áthúzott vagy aláhúzott a szöveg.
2. Betűcsaládok kiválasztása, amely a rendszerbe telepített betűkészletek közül válogat.
3. Az adott betűcsalád megjelenési módozatai: félkövér, vékony, kövér, ultravékony, stb.
4. Betűméret beállítása. Ez felnyíló menüvel vagy egy számérték begépelésével is működik.
5. Szövegszín választása
6. Háttérszín választása a szövegnek (Ez csak a szöveggel kitöltött területnek ad háttérszínt, tehát kiemelésre alkalmas. Ha a dokumentumnak kíván háttérszínt beállítani, azt a *Betűkészlet* palettán tudja végrehajtani, amit a Command+T billentyűparanccsal érhet el, vagy a *Formátum* menü *Betűtípus* almenüjében a *Betűtípusok megjelenítése* paranccsal nyithat meg.
7. Félkövér (telt) a Command+B, dőlt a Command+I, aláhúzott a Command+U, billentyűkombinációkkal változtathatja a kijelölt szöveg formátumát.
8. A szöveg bekezdésének elrendezése balra Command+7, középre zárása Command+Shift+Alt+I, jobbra zárása Command+Ö billentyűparanccsal érhető el. A sorkizárást a *Formátum* menü *Szöveg* almenüjének *Sorkizárás* parancsával hajthatja végre. Ekkor széltől szélig kihúzza a program a szöveget.
9. Sortávolság vagy sorköz beállítása. Ebben a csoportban az egymás alatti sorok távolságát lehet a betűmérettől függetlenül meghatározni.
10. Felsorolás stílusok. Itt a pontokba szedés különféle elemei közül válogathat.

A *Szövegszerkesztő* sokrétű szerkesztési opciói találhatók meg a *Formátum* menüben. A fent felsorolt, billentyűparancsokkal jelzett funkciók mindegyike elérhető menüből is,

betűcsaládok, félkövér, dőlt, aláhúzott, színek, stílusok, stb. Ezutóbbi opción lehetőség van például a dokumentum számára háttérszínt is beállítani.

Megjegyzés: A szövegparamétereket a VO+T billentyűkombinációval kérdezheti le.

Az egzotikus nyelven történő írásra, a jobbról balra haladó írásra *a Formátum menü > Szöveg > Írás iránya* menüpont parancsainak módosításával van lehetőség.

Előnyös a stílus másolásának és beillesztésének parancsával tisztában lenni, ami akkor praktikus, ha találkozik egy ízlésesen formázott szöveggel, majd ennek a szövegnek a stílusát kívánja másolni a szerkesztett szövegbe. Ekkor a menüből is elérhető, *Formátum menü > Betűtípus almenü > Stílus másolása* paranccsal tudja másolni a stílust, és a szöveg kijelölését követően a *Formátum menü > Betűtípus almenü > Stílus beillesztése* paranccsal alkalmazni a stílust a szövegen. Ehhez a két parancshoz is tartozik billentyűparancs, a másoláshoz a Command+Alt+C a beillesztéshez a Command+Alt+V billentyűkombináció használható.

Táblázatokat is beszúrhat és használhat a *Szövegszerkesztő* alkalmazásban. A *Formátum* menü utolsó menüparancsa a *Táblázat…*, amit használva további párbeszédpanel nyílik meg. Ezen a párbeszédpanelen megadhatja, hogy milyen megjelenésű táblázatot kíván létrehozni, mennyi oszlop és cella alkossa, illetve azoknak milyen legyen az elrendezése, középre, balra, jobbra zárt, fentre, középre vagy lentre igazított. A *Szövegszerkesztő* arra is képes, hogy ha tudja, hogy bizonyos cellák átfedést képeznek az oszlopok között, akkor azokat egyesítse, átnyúljanak az oszlopok közt, és ne két azonos tartalmú cella legyen egymás mellett. Sokan nem kedvelik ezt az ábrázolási módot, de egymás mellett sokszor érdemesebb szerepeltetni a tartalmakat vízszintes elrendezésben, mint ha a függőleges elrendezést használná egy lista felsorolásában. Ha például, össze kíván vonni két cellát, akkor a VO+Shift és a nyílbillentyűk segítségével jelölje ki azokat, majd adja ki a helyi menü parancsát - a VO+Shift+M billentyűkombinációt -, és az előugró menüparancsok első elemeként megjelenő parancsok közül aktiválja a *Táblázat…* lehetőséget. A megjelenő párbeszédpanelen nyomja meg a *Cellák egyesítése* gombot a VO+Szóköz billentyűvel. A táblázatot színesebbé teheti szintén ezen a párbeszédpanelen a színrekesz résznél, ahol megválaszthatja a kijelölt cellák háttérszínét.

A macOS rendszerben még nincsen magyar helyesírás-ellenőrző, de lehetőség van ingyenes megoldás telepítésével, a *MagyariSpell* néven elérhető, ritkán frissített helyesírás ellenőrzővel végrehajtani ezen javításokat.

A következő weboldalon olvashat róla:

http://magyarispell.sourceforge.net

Letöltés:

http://sourceforge.net/projects/magyarispell/files/Magyar%20Ispell/1.6.1/hu_HU-1.6.1.tar.gz/download

A telepítéshez az archívumból a hu_HU.aff és hu_HU.dic fájlokat kell bemásolni a Macintosh HD: Library / Könyvtár : Spelling mappájába. A *Rendszerbeállítások* alkalmazás *Nyelv és szöveg* panelén tudja bekapcsolni a *Szöveg* címke alatt a *Magyar (Library)* jelzésű helyesírás-ellenőrzőt, amely kijelentkezést és újbóli bejelentkezést követően válik aktívvá.

A gépelés közben történő ellenőrzéshez a *Szerkesztés* menü *Helyesírás és nyelvtan* almenüjének *Helyesírás ellenőrzése gépelés közben* parancsát kell bejelölni.

Ehhez lépjen a menüre a VO+M billentyűkombinációval, majd a Jobbranyíl segítségével keresse meg a *Szerkesztés* fület, itt a Lenyíl segítségével a *Helyesírás és nyelvtan* almenüt kinyitva aktiválja a *Helyesírás ellenőrzése gépelés közben* menüparancsot az Enter billentyűvel.

A *Szövegszerkesztő* sokféle fájltípust képes megnyitni. Megnyitja az egyszerű Word-, illetve régebbi TXT dokumentumokat, és a HTML fájlokat. A *Szövegszerkesztő* alapértelmezett formátuma az RTF, amelynek válfaja a multimédia tartalommal kiegészült RTFD, amely a Macen oly közkedvelt csomag formátumú, és magába csomagolja a szöveg mellett a hozzáadott multimédiás tartalmakat is, így egy fájlként jelenik meg, noha több fájlból áll össze.

Az RTFD dokumentumot bármely másik Macen ugyanolyan formában meg tudja nyitni, mivel magában foglal minden multimédiás tartalmat. Emiatt azonban a mérete is nagy lehet, így nem mindig alkalmas levélben történő küldésre. Erre a *Mail* alkalmazás *Küldés a MailDrop segítségével* szolgáltatása ad lehetőséget.

RTFD iratokat kétféleképpen hozhat létre:

1. Másolja vágólapra a Command+C billentyűkombinációval a hozzáadni kívánt tartalmat, majd a szöveges dokumentum megfelelő helyén illessze be a Command+V billentyűkombinációval.
2. A *Szerkesztés* fül *Fájlok csatolása* parancsával vagy a Command+Shift+A billentyűkombinációval a megnyíló tallózó párbeszédpanelen válassza ki a csatolandó tartalmat, és a megfelelő helyen állva adja hozzá a *Csatolás* gomb aktiválásával.

A .txt fájlkiterjesztésű szöveg nem tárol formázást, csak a karaktereket. Az rtf dokumentumokat a Command+Shift+T billentyűkombinációval alakíthatja át txt állományra, ekkor a mentésnél nem a .rtf vagy .rtfd, hanem a .txt fájlkiterjesztés jelenik meg.

A *Szövegszerkesztő* lehetőséget ad arra, hogy az elkészített dokumentumot információkkal lássa el, szerzői jogi adatokat, feljegyzéseket adjon a szöveghez, vagy hozzáfűzéseket helyezzen el. Erre a *Fájl* menü *Dokumentum tulajdonságok* menüpontjából megnyíló

ablakban van lehetőség. A VO+M billentyűkombinációval lépjen a menüre, majd a Jobbranyíl segítségével a *Fájl* fülre. A Lenyíl segítségével a *Tulajdonságok* megjelenítése menüponton nyomja le az Enter billentyűt. Az azonnali párbeszédpanel megnyitáshoz a Command+Alt+P billentyűkombinációt használhatja. A megjelenő ablakban a szerzőt, a szervezet nevét, a szerzői jog tulajdonosát, az irat címét és a dokumentum témáját fűzheti a szöveghez.

A *Zárolás* paranccsal tudja védetté tenni a dokumentumot a véletlenszerű szerkesztésekkel szemben. Ezt bármikor fel tudja oldani, ez nem olyan védelem, mint a PDF iratok jelszóval kódolása. Kifejezetten a véletlen gépelés ellen véd.

A *Fájl* menü *Visszaállítás erre* almenüjében korábbi állapotra állíthatja vissza a dokumentumot. Ezzel a menüponttal a program nyomon követi a fájlok változását, és képes a változások követéséből visszaállítani korábbi állapotra az adott dokumentumot.

Az Üzenetek (iMessage)

Üzeneteket a Mac gépen az *iMessage,* a szövegküldő szolgáltatás segítségével küldhet, amely automatikusan jár az *Apple ID* azonosítóhoz. Az *Üzenetek* Mac verziója lehetővé teszi, hogy üzenetet küldjön olyan *Macre*, illetve *iPhone*, *iPad* és *iPod Touch* készülékre, amely az *iMessage*-et, az *Apple* biztonságos üzenetküldő szolgáltatását használja. Az üzenetek korlátlan számban küldhetőek az *Apple* eszközei között. Az alkalmazás néhány egyéb olyan üzenetküldő szolgáltatást is támogat, amely *Apple* és nem *Apple* gyártmányú készülékek között is működik.

Az Üzenetek engedélyezése

Amikor első alkalommal megnyitja az *Üzenetek* alkalmazást, felszólítást kap a bejelentkezésre. Ha még nem jelentkezett be, akkor tegye azt meg azzal az *Apple ID* azonosítóval, amelyet az *Üzenetek* alkalmazáshoz használ az *iPhone* készülékén illetve egyéb eszközein. Valószínűleg ugyanarról az *Apple ID* azonosítóról van szó, mint amelyet az *iCloudhoz*, az *iTunes Store*-hoz, az *App Store*-hoz és ahhoz a fiókhoz használ, amelyet a Mac első alkalommal történő beállításakor hozott létre. Az *Üzenetek* alkalmazásban fotókat, hangfelvételeket illetve bármilyen más típusú fájlt küldhet el.

Szöveges üzenet indítása

Ha rendelkezik *iPhone* készülékkel, akkor a számítógép *Üzenetek* alkalmazásából bárkinek küldhet szöveges üzenetet. Ennek a funkciónak a használatához az *iPhone* készülék *Üzenetek beállításai* funkciójában el kell végeznie a beállításokat.

Az Üzenetek használata

Az Üzenetek alkalmazás a következő ablakstruktúrában jelenik meg számítógépe kijelzőjén:

Az alkalmazás bal oldalán a *Bezárás*, a *Kis méret* és a *Teljes képernyő* gomb található. Az osztó utáni terület első eleme a *Címzett* mező, ahová a címzett neve, e-mail-címe vagy telefonszáma kerül. Ha a címzett szerepel a *Kontaktok* alkalmazásban, az *Üzenetek*

megtalálja, miközben elkezdi beírni a nevet. A *Címzett hozzáadása* gomb aktiválásakor a kontaktokban tárolt névjegyek között kereshet. A *Beszélgetések táblázat* legfelső eleme a legutoljára kezdeményezett új üzenet, alatta pedig a korábban folytatott üzenetváltások jelennek meg. Az *Üzenetek tartalma* területen, ha műveletet végez a VO+Shift+Lenyíllal, akkor betekintést kap az üzenetváltásba. A *Beviteli mezőbe* írhatja be az üzenetet, majd a küldéshez nyomja le az Enter billentyűt.

Megjegyzés: Ha képet vagy egyéb fájlt kíván küldeni, illessze be azt az üzenetmezőbe. A *Finderből* illetve a *Fotók* alkalmazásból másolhat fájlokat.

Ha emojit kíván beszúrni, akkor lépjen a VO+Jobbranyíllal az emoji ikonra, és aktiválja a Vo+Szóköz billentyűvel vagy a Ctrl+Command+Szóköz billentyűkombinációval. Ha hangfelvételt kíván beszúrni, lépjen a VO+Jobbranyíllal a *Hangüzenet küldése* gombra, majd aktiválja VO+Szóköz billentyűvel.

Megjegyzés: A *Hangüzenet küldése* gomb akkor aktiválható, amikor a beviteli üzenet mező üres.

Az *Üzenetek* alkalmazás *Fájl* fül *Beszúrás innen iPhone* almenü *Fotó készítése*, *Dokumentumok szkennelése* menüparancsai segítik a kapcsolattartás minél teljesebb formáját. Az üzenetek táblázata előtt található *Részletek* gomb az üzenetváltó partnerrel a további műveleteket mutatja:

- A *FaceTime* segítségével hanghívást vagy videohívást kezdeményezhet.
- Beállíthatja, hogy ne kapjon értesítéseket az adott beszélgetésről.
- Megoszthatja a képernyőt .
- Megtekintheti a címzett tartózkodási helyét, ha megosztotta Önnel.
- Csoportos üzenetváltást is kezdeményezhet, partnereket adhat hozzá és távolíthat el a beszélgetésből.

Üzenet írása

Üzenet küldéséhez nyomja le a Command+N billentyűkombinációt. A megnyíló ablakban írja be a címzett nevét, e-mail-címét vagy telefonszámát, vagy aktiválja a *Címzett hozzáadása*

ikont, és válassza ki a címzettet. Ha a címzett megtalálható a *Kontaktok* alkalmazásban, az *Üzenetek* megtalálja, miközben Ön beírja a nevet.

Navigáljon a VO+Jobbranyíllal a beviteli mezőbe, majd írja be az üzenetet, és nyomja le az Enter billentyűt.

Reakció az üzenetre, a Tapback (egérmutató nyomvatartása) funkcióval

Kapott üzenetre válaszolhat reakciókkal is. Navigáljon a VO+Balranyíllal az üzenet tartalma területre, majd lépjen be a VO+Shift+Lenyíllal. Keresse meg azt az üzenetet, amelyre reakcióval kíván válaszolni.

Az üzeneten állva nyomja le a VO+Shift+Command+Szóköz billentyűkombinációt. A billentyűparancs alkalmazásakor, az egér hosszú nyomvatartását hajtja végre a VoiceOver az egérmutatóval. Hangjelzés kíséri a művelet folyamatát, ami mindaddig hallható, amíg válogat, nem küldi el a reakcióját. Az alkalmazott billentyűparanccsal megjelennek a reakcióikonok az üzenet felett. A VO+Balranyíl billentyűkombinációval keresse meg a reakcióikonok területét. A *Tapback* területen a választógombok jelölésére és küldésére a VO+Szóköz billentyűkombináció használható. Első lenyomásra a kijelölés, másodikra a reakció elküldése hajtható végre.

Üzenetek törlése

Ha üzenetet vagy beszélgetést töröl, annak visszaállítására nem lesz lehetősége, ezért mentse az üzenetekben található fontos információkat. Üzenet törléséhez lépjen az üzenetek táblázatára. A VO+Fel- vagy Lenyíllal lépjen a törölni kívánt beszélgetésre, majd nyomja le a Command+Törlés billentyűparancsot. Az üzenet minden olyan eszközéről is törlődik, amely ugyanazon *Apple ID*-val van bejelentkezve.

Megjegyzés: A macOS *Mojave* lehetőséget biztosít arra is, hogy a *Siri* segítségével küldjön, olvasson és válaszoljon meg üzeneteket. A *Siri* a magyar nyelvet nem támogatja.

Néhány hasznos billentyűparancs:

- Új üzenet: Command+N
- Névjegykártya megjelenítése: Command+Alt+B

- E-mail küldése: Command+Alt+E
- Fájl küldése: Command+Alt+F
- Ugrás az üzenetváltásba: VO+J

Levelezés Macen

Amikor legelőször bejelentkezett a számítógépe az *iCloudba*, akkor az újonnan létrehozott *Apple ID* fiók automatikusan beállításra került a mail szolgáltatásba. A létrehozott mailbeállítás alapértelmezetten *Imap* fiók tulajdonságokkal rendelkezik. Ha töröl egy levelet, akkor az a szerverről is törlődik, és az összes bejelentkeztetett eszközéről is eltávolításra kerül.

Megjegyzés: Ha előzőekben már volt *Apple ID*-ja, akkor az abban tárolt kontaktok, naptárak, e-mail címek szinkronizálódtak a számítógépre.

A levelező program a *Launchpadról* és a *Dockról* is elindítható. Lépjen a *Dock* területére a VO+D billentyűkkel, és kezdje el gépelni a *Mail* alkalmazás nevét. Gépelés közben kijelölésre kerül a *Mail* ikon, ennek hallatán nyomja le az Enter billentyűt. A macOS levelező megnyitása közben a szerverrel szinkronizálódnak a levelek. A beérkező levelet hangjelzés kíséri.

A levelező program ablakstruktúrája és kinézete a következő szerint épül fel. Az ablak bal felső részéről indulva a *Bezárás*, a *Kis méret* és a *Teljes méret* gombjai találhatók. Tovább haladva az *Eszközsor*, a *Kedvencek* sávja és a postafiókok táblázata következik. Az ablak középső részéhez érve a levelek táblázata található. Az ablak utolsó elemeként a *Betekintő* elemei találhatók. Az ablakstruktúra rétegei között a VO+Shift+Le- vagy Felnyíl billentyűkombinációval lépkedhet. Belépés az ablak területbe addig történhet, amíg azt nem hallja a VO+Shift+Lenyíl alkalmazásakor, hogy nincs végrehajtható művelet. Ekkor elérte a legalsó szintet. Az egy szinttel feljebb lépéshez addig hajthat végre műveleteket a VO+Shift+Felnyíllal, amíg kopogó hang nem hallható. Ekkor a legfelső szintre érkezett.

Megjegyzés: A *Kedvencek* csoportjában végezve műveletet a *Postafiókok megjelenítése és elrejtése* gombbal, megjelenítheti illetve elrejtheti a postafiókok táblázatát. A VO+Szóköz billentyűkombinációval váltogathatja az opciót.

A mail használata

A program megnyitását követően a fókusz az üzenetek táblázatába, azaz a levelek listájába kerül. Az azonos tárgysorral érkező leveleket alapértelmezetten egymás után, szálba fűzi, és beszélgetésként (csoportosítva) jeleníti meg. A levéllistában szereplő beszélgetéseket

egyenként is megnyithatja olvasásra, de lehetőség van a levéllistában szereplő összes beszélgetés egyszerre történő megnyitására is. Adott beszélgetésben az utoljára beérkezett levél feladója olvasható és egy szám, ami azt jelzi, hogy hány üzenet van eddig a szálban.

Levelek olvasása

Levelet a VO+J ugrás parancsával a betekintőben olvashat el, vagy az Enter billentyűvel nyithat meg.

Megjegyzés: A megtekintőből a levelek listájába a VO+J billentyűkombináció újbóli alkalmazásával léphet vissza.

Az Enterrel történő megnyitást követően a levél automatikusan felolvasásra kerül. Az elolvasást követően a Command+W billentyűkombinációval zárhatja be a levelet, ezzel visszakerül a levelek listájába. Ezután a Le- vagy Felnyíl segítségével újabb levélre vagy beszélgetésre léphet.

Egy beszélgetés leveleinek olvasása

Amikor több levél szerepel egy beszélgetésben, akkor kétféle módon nyithatja meg ezeket olvasásra. Egyik módja, hogy az Enter billentyűvel nyitja meg a szálat, ezzel az utoljára írt levél törzsébe kerül a fókusz. Ha a többi levelet is el kívánja olvasni, akkor az Alt+Fel- vagy Lenyíl billentyűkkel válthat másikra. A levél tartalma ekkor automatikusan felolvasásra kerül. A szálat a Command+W billentyűkombinációval zárhatja be.

A másik mód, ha a beszélgetésen állva a Jobbranyíl billentyűt használja a szál megnyitására. Ezzel a beszélgetésben szereplő levelek listaként jelennek meg, egymás alatt. A lista összecsukásához a Balranyíl billentyűt használhatja. Az egyes levelek tartalmát a betekintőben, vagy megnyitás után olvashatja, a már ismertetett billentyűkombinációk használatával. Mindezt a menüből is végrehajthatja. Ehhez lépjen a *Nézet* fül *Összes beszélgetés kibontása* parancsára, hogy listába rendezze a leveleket, az összecsukáshoz pedig a *Nézet* fül *Összes beszélgetés összecsukása* parancsát használhatja.

Megjegyzés: Ha nem akarja, hogy a levelek csoportban jelenjenek meg, kapcsolja ki ezt a beállítást. Válassza a *Menü, Nézet* fül *Rendezés beszélgetés szerint* parancsát. Ha nincs pipa a *Rendezés beszélgetés szerint* menüparancs előtt, akkor ki van kapcsolva ez a beállítás, ekkor listában jelennek meg a levelek. A beállítás az Enter billentyűvel módosítható.

Navigáció egy megnyitott levélben

Ha a megnyitott levelet soronként kívánja olvasni, akkor a szövegben állva a nyílbillentyűkkel lépkedhet. Ha újra el kívánja olvasni a levél tartalmát, akkor a VO+A billentyűkombinációval teheti ezt meg.

Az alábbi parancsokkal különböző műveleteket hajthat végre:

- Lépés a levél elejére: Command+Felnyíl
- Lépés a levél végére: Command+Lenyíl
- Lépés a sor elejére: Command+Balranyíl
- Lépés a sor végére: Command+Jobbranyíl
- A szövegben szavanként lépkedés: Alt+Jobbra- vagy Balranyíl
- A szövegben karakterenként a Jobbra- vagy a Balranyíl billentyűkkel lépkedhet.

Megjegyzés: A fenti parancsokkal a Shift billentyűt együtt használva a kijelölésparancsok hajtódnak végre.

A Command+C paranccsal vágólapra másolható a kijelölt szövegrész, ami felhasználható más alkalmazásokban.

A macOS *Mail* alkalmazásának van egy klasszikus nézete, amellyel egyszerűsítheti a kinézetet. A nézet beállításához nyissa meg a beállításokat a Command+Vessző billentyűkombinációval. Az *Eszközsor* elemei közül az *Olvasási beállításokra* lesz szüksége. Ehhez lépjen az *Eszközsorra*, végezzen műveletet a területtel, és a VO+Jobbranyíllal keresse meg az *Olvasás* gombot, majd aktiválja a VO+Szóköz billentyűkombinációval. Fejezze be az *Eszközsorral* a műveletet, és a jobboldali ablaktábla területén keresse meg a *Klasszikus elrendezés* jelölőnégyzetet, majd jelölje be a VO+Szóköz billentyűvel. Zárja be a beállításokat a Command+W billentyűkombinációval, ezzel mentésre kerültek a módosítások.

Új e-mail küldése

Új levél írásához használja az alkalmazás menü *Fájl* fülének *Új üzenet* parancsát, vagy a Command+N billentyűkombinációt. Az új üzenet ablakában a címzett mezőre kerül a fókusz. A beírást elkezdve az automatikus indexelő szolgáltatás javaslatokat tesz, és a VoiceOver

felolvassa azt. Ha nem a megfelelőt hallja, akkor gépelje tovább a címzett e-mail azonosítóját. Ha több hasonlóság van, akkor a kiegészített nevek között a Lenyíl billentyűvel tekintheti meg a többi találatot. A megfelelőt kiválasztva a VO+Jobbranyíllal hagyja el a találati listát. A következő területen a másolat címzettjét adhatja meg. A fentiek alapján töltse ki a másolatot kapott mező értékét. A tárgy mezőjét töltse ki a tartalomnak megfelelően. Az aláírás előugró menüjében, ha beállít aláírási sablonokat egy adott fiókhoz, akkor a különböző sablonokat más fiókok használatakor is használhatja. Az előugró menüt aktiválja a VO+Szóköz billentyűvel, és a Le- vagy Felnyíllal válassza ki a megfelelő aláírási sablont, majd nyomja le az Enter billentyűt. A fejlécek között a VO+Jobbra- vagy a Balranyíllal navigálhat, illetve a Tab billentyűvel. A levél törzsébe érve írja meg az üzenetet.

Mellékletet is csatolhat leveléhez, a menü *Fájl* fülén a *Mellékletek csatolása* (Command+Shift+A) paranccsal. A csatolt mellékletek mérete nem haladhatja meg az 5GB méretet. A nagy fájlméret küldése támogatott a levelezőalkalmazásban, ez a szolgáltatás a *Mail Drop*. A nagyobb fájl küldésekor felugró ablakban rá is kérdez a levelező, hogy használja-e a *Mail Drop* szolgáltatását a levél küldéséhez. Az igen lehetőséget választva küldésre kerül a nagy melléklet. A fogadó fél számítógépén megnyitott levélben letöltőhivatkozás található. A melléklet 28 napig tölthető le. Miután kitöltötte a fejlécet, és megírta levelet, a küldést a Command+Shift+D billentyűkombinációval végezheti el. Küldéskor egy HUSS hangjelzés jelzi, hogy a levélküldése végrehajtódott.

Levél olvasásakor vagy a listában állva válaszolni a Command+R billentyűkombinációval lehet. Levél továbbítását a Command+Shift+F billentyűparanccsal hajthatja végre.

Keresés a levelek között

Az *Eszközsor* tartalmazza a levelek keresésére szolgáló funkciót. Ehhez lépjen ki a levelek táblázatából az ablakstruktúra legfelső szintjére a VO+Shift+Felnyíllal. A kopogó hang hallatán az *Eszközsorra* lépéshez a VO+FN+Balranyíllal lépjen az ablak bal oldali részére, és keresse meg az *Eszközsor* területét. Belépve a területre, haladjon a VO+Jobbranyíllal a jobb szélen található keresőmezőbe. Ez az interaktív mező lesz segítségére a keresésben. Kezdje el gépelni azt a szöveget, amire a levélből emlékszik. Ez lehet a tárgy egy része, a levél feladója vagy a szövegtörzs egy része. Hangjelzés jelzi a beírás közben, hogy több találat is van. A találatok között a Lenyíllal navigálhat. A leginkább relevánst kiválasztva, aktiválja azt a VO+Szóközzel vagy az Enterrel. Lépjen ki az *Eszközsorból* a kilépés parancsával, majd navigáljon az üzenetek táblázatába. Itt találja a kereséseknek megfelelő találatokat. Lépjen a listában arra az e-mailre, amit keresett, másolja, mentse, továbbítsa, vagy törölje a levelet.

Visszatérni a levelek listájába úgy tud, hogy az *Eszközsor* keresőmezőjét törölnie kell, majd újra visszatérni a levelek táblázatába.

Megjegyzés: A Command+Alt+F billentyűkombináció egy postafiókban keres.

Néhány hasznos billentyűparancs:

- Új levél írása: Command+N
- Válasz a levélre: Command+R
- Levél továbbítása: Command+Shift+F
- Levél elküldése: Command+Shift+D
- Új levelek letöltése a kiszolgálóról, amikor nincs küldésre váró üzenet: Command+Shift+N
- Mellékletek csatolása egy levélhez: Command+Shift+A
- Postafiók táblázat megjelenítése/elrejtése: Command+Shift+M

Böngészés Macen

A *Mojave* rendszer *Safari* böngésző programja megújult, sokat fejlődött a korábbi verzióihoz képest. A *Safari*-ban a HTML5 akadálymentesítési szabványokkal történő jobb megfeleltetése lehetővé teszi a weboldalak következetes navigálását. Biztonsági réseket pótoltak, többek között a követési jogosultságok testreszabását. A lapfülek kinézetében is jelentős változás következett be, de mindezek ismertetésére nem kerül sor, mert a látássérült felhasználók számára ez nem érzékelhető.

Ha másik nyelven kezd olvasni egy weboldal, akkor a VoiceOver automatikusan átválthatja a nyelvet.

Megjegyzés: Az automatikus nyelvfelismeréshez a VO+Command+Shift és a Jobbranyíl billentyű használatával keresse meg a *Beszédhang* menüt, majd a VO+Command+Shift és a Felnyíl billentyűk használatával módosítsa az *Automatikus felismerés a nyelv alapján* menüparancsra a VoiceOver segédprogramot.

A VoiceOvert ugyanazon gesztusok használatával is vezérelheti, mint az iOS rendszerben. Érintse meg a *Touchpadot*, hogy hallja az elem ujjadatának leírását, húzza az elemeket folyamatosan, és görgessen a következő elemre lépéshez. Engedélyezze a VoiceOver *Trackpad Commander* (Érintőpad vezérlő) funkciót, és a *Trackpad* felületén megjelenik az aktuális ablak vagy dokumentum, így gyorsan elérheti és navigálhat az ablakok felületén.

Megjegyzés: A funkciót a VO módosító nyomvatartása mellett, a *Touchpad*-on végzett kétujjas jobbraforgatással be-, balraforgatással pedig kikapcsolhatja.

A Safari használata

A *Safari* böngésző ablakában a bal oldalról indulva a *Bezárás*, a *Kis méret* és a *Teljes méret* gombjai, majd az *Eszközsor* és az *Új lap* gombja található. Az ablak jobb oldalán a *Kedvencek* csoportja helyezkedik el. Az *Eszközsor* tartalmazza a legfontosabb funkciókat. Az alábbi elemeket találja sorrendben balról jobbra haladva:

Visszalépés az előző oldalra, *Előrelépés a következő oldalra*, az *Oldalsáv* gombjai, a *Címkeresés* szerkesztőmező és a szerkesztő mezőtől jobbra a *Megosztás* gomb. A hely, cím kombinált szerkesztőmező intelligens keresési mező, ahova nemcsak weboldal-címet, hanem kifejezéseket is írhat.

A kifejezésekre a *Google* keresőmotorja tölti be a találatokat. Ezek az elemek segíteni fogják a munkáját a böngészési folyamatokban.

A weboldal feltérképezésében majd a gyorsabb navigációban az ún. webes rotor fog segíteni. Ez a szolgáltatás virtuális menüt jelenít meg, ahol csoportosítva, listába összegyűjti mindazon elemeket, amelyek az adott oldalon találhatók.

Megjegyzés: Ha volt már *Apple ID*-ja, akkor az abban tárolt *Safari* előzmények és jelszavak szinkronizálódtak a számítógépére.

Itt is, mint már korábban is tapasztalhatta, a VoiceOver minden egyes elemre lépve 3 másodperc elteltével felolvassa az elvégezhető műveleteket .

Az alábbi rész bemutatja, hogyan találja meg az Infoalap.hu oldalon az Alapítvány elérhetőségeit, hangostérképét illetve milyen módon tudja megosztani a talált információkat. A *Safari* böngésző program a *Launchpadról* és a *Dockról* is elindítható. Lépjen a *Dock* területére a VO+D billentyűkkel, és kezdje el gépelni a *Safari* alkalmazás nevét. Gépelés közben kijelölésre kerül a *Safari* ikon, ezt meghallva nyomja le az Enter billentyűt. A böngésző megnyitásakor az *Eszközsorra* kerül a fókusz.

A Command +L billentyűkombinációval lépjen a hely, cím kereső mezőjébe, és írja be az „Infoalap hangostérkép" kifejezést, majd nyomja le az Enter billentyűt. A weboldal betöltésekor hangjelzést hallható miközben a képernyőolvasó beolvassa a megnyitott oldal címét illetve azt, hogy az webes tartalom. Ahhoz, hogy a tartalmat el tudja olvasni, be kell lépni a webterületre a VO+Shift+Lenyíl billentyűkombinációval. A Vo+Jobbranyíl billentyűkkel feltérképezheti a megnyitott oldalt.

Megjegyzés: Amikor először látogat meg egy weboldalt, akkor az új adatvédelmi szabályok bevezetése miatt az alábbihoz hasonló szöveggel találkozhat:

„Az oldal sütiket (cookiekat) használ a felhasználói élmény növelése érdekében. Amennyiben Ön a Rendben gombra kattint hozzájárul a sütik használatához. Rendben gomb"

Lépjen a *Rendben* gombra, és fogadja el a szabályzatot a VO+Szóköz billentyűkombinációval.

A *Google* oldalán a keresési találatok címsorokba rendezve jelennek meg. Használja a VO+Command+H billentyűkombinációt a címsorra lépéshez. Lépjen addig, amíg a legrelevánsabb eredményt nem hallja. Ha megtalálta, akkor váltson vissza a navigációban a VO+Jobbranyíl billentyűkombinációra, és olvassa el a betekintőben a találat rövid tartalmát. Miután megbizonyosodott, hogy tényleg ezt kereste, navigáljon vissza a VO+Balranyíllal a

címsorra. A címsor egyben egy hivatkozást is magába foglal, amit a VO+Szóköz billentyűvel aktiválhat. Az új megnyíló ablakban lehetősége van elolvasni a tartalmat. Mielőtt megkezdené az oldalon történő navigációt, a cikkek olvasásához rendelkezésére áll az olvasó funkció. A Command+Shift+R billentyűkombinációval lehet be-, illetve ismételt megnyomásával kikapcsolni az olvasót. Az olvasóval az előzőleg megnyitott cikk tartalma olvasható reklámok, hirdetési keretek nélkül, akadálymentesen. A tartalom a nyílbillentyűkkel olvasható soronként, folyamatos olvasásban pedig a VO+A billentyűkombinációval. A tartalomból a Shift+Nyílbillentyűkkel másolhat, vagy akár az összeset is kijelölheti a VO+A billentyűkkel. Miután kimásolta a tartalmat, a *Mail* alkalmazás segítségével e-mailben elküldheti ismerősének. Visszatérve a *Safarihoz*, zárja be az olvasót. Ehhez nyomja le újból a Command+Shift+R billentyűkombinációt. Ekkor visszakerül a weboldalra a hivatkozások, címsorok, képek közé.

A több gombból álló billentyűparancsok helyett használhatja az ún. egygombos navigációt is. Ez a funkció egyszerűbb navigálást tesz lehetővé az alábbiak szerint:

- Következő címsor: H
- Következő hivatkozás: L
- Következő gomb: B
- Következő jelölőnégyzet: C
- Következő lista: X
- Következő kombinált listamező: J
- Következő választógomb: R
- Következő szerkesztőmező: F
- Következő táblázat: T
- Következő kép: G

A fenti billentyűk Shift-tel történő használatával a vezérlőelem előző előfordulására léphet.

Megjegyzés: Az egybillentyűs navigációs funkció alapértelmezetten ki van kapcsolva. A funkciót a VO+Q billentyűkombinációval vagy a VoiceOver segédprogram *Vezérlők* kategória *Quicknav* fülén a *Weboldal egyetlen billentyűvel történő navigálásának engedélyezése a quicknav használata során* jelölőnégyzet bejelölésével engedélyezheti.

Ahhoz, hogy a funkció használható legyen, a VoiceOvert újra kell indítani, és be kell kapcsolni a *Quicknav* funkciót a Jobbra- és Balranyíl együttes lenyomásával.

Más ismert képernyőolvasók képesek az oldalon fellelhető elemeket típusonként, külön-külön listába összegyűjteni, ami tovább könnyítheti a tájékozódást a weblapon. Mac számítógépeken ezt a funkciót a VoiceOver segédprogram szolgáltatása, a webes rotor tölti be. Ez egy virtuális menü, ami táblázatban nyílik meg a VO+U billentyűkombináció hatására. A menük vízszintesen helyezkednek el, címkéik az oldalon található webes elemek fajtái, pl. linkek, címsorok, űrlapok, stb.

A menüpontok alatt listában találhatóak a hozzájuk tartozó elemek. A nyílbillentyűkkel navigálhat a virtuális menüben; a Jobbra- vagy Balranyíllal válthat a menük között, az adott menühöz tartozó listában pedig a Le- vagy a Felnyíllal lépkedhet. A menü elemeinek számát a Felnyíl billentyűvel kérdezheti le. A nyílbillentyűvel kiválasztott listaelemet a VO+Szóköz vagy az Enter billentyűvel jelölheti ki. Ezt követően a fókusz a kijelölt elem helyére kerül a weboldalon, amit a VO+Szóköz ismételt lenyomásával aktiválhat.

Megjegyzés: Aktiváláshoz bizonyos esetekben az Enter is használható.

Ha például regisztrálni akar egy adott oldalon, akkor először nyissa meg a webes rotort (VO+U), majd a Jobbnyíllal keresse meg a *Linkek* menüt. Szűkítse beírással a listát a „regisztráció” szó betűinek begépelésével. Ezzel a lista a bevitt karaktereknek megfelelő találatokra szűkül. A találatok közül jelölje ki a regisztráció linkjét, majd aktiválja azt.

Megjegyzés: Úgy tudja visszatölteni a lista teljes tartalmát, ha ellép egy másik menüre a VO+Jobbranyíl billentyűkombinációval, majd visszalép az eredetire.

A fájlok letöltése nagyon egyszerű. A webes rotor használatával navigáljon a *Linkek* menüre, az előbbiekben ismertetett módon. A kijelölést majd az aktiválást követően a fájl letöltése automatikusan elindul. Ha a letöltött fájl dokumentum, akkor letöltés után a *Megtekintőben* azonnal olvasható. Ha a letöltött fájl zene vagy film, akkor az alapértelmezett lejátszó, az *iTunes* nyílik meg, és a médiaállomány lejátszásra kerül. A letöltött tartalom a számítógép *Letöltések* mappájában tekinthető meg.

Böngészés során a megtalált információk megosztására nem csak a tartalom szövegének kimásolásával van mód, hanem magát az oldal hivatkozását, vagy akár annak egész tartalmát is közvetlenül megoszthatja különböző alkalmazások segítségével. A *Safari* menü, *Fájl* fül *Megosztás* almenü *Oldal elküldése e-mailben* parancsa, illetve az *Eszközsor Megosztás* gombjának aktiválása lehetőséget biztosít arra, hogy az adott oldalt üzenetben, e-mailben megoszthassa, vagy tárolja a *Jegyzetekben* illetve az *Emlékeztetőben*.

Az alábbi rész az e-mailben történő megosztás lehetőségeit ismerteti, amennyiben a böngészőben a megtekintett oldal tartalmát kívánja megosztani.

1. **Menüből:** Lépjen a VO+M billentyűkombinációval a menüre. A Jobbnyíllal lépjen a *Fájl* fülre, majd a Lenyíllal gördítse le a menüparancsokat. Navigáljon a *Megosztás* almenüre, nyissa ki a Jobbranyíllal, és aktiválja az *Oldal elküldése e-mailben* menüparancsot.
2. **Billentyűparanccsal:** A tartalom elküldésére a weboldalról használja a Command+I billentyűkombinációt.
3. **Az *Eszközsorról*:** Nyomja le a Command+L billentyűkombinációt. A VO+Jobbranyíllal navigáljon a *Megosztás* gombra, majd aktiválja a VO+Szóköz-zel. Az előugró menüben a nyílbillentyűkkel keresse meg az *Oldal elküldése e-mailben* lehetőséget, és aktiválja azt.

A fenti lehetőségek egyikét választva a *Mail* alkalmazás nyílik meg. A fókusz a fejléc *Címzett* mezőjébe kerül. A levél tárgya az oldal címével automatikusan kitöltésre kerül. A fejléc kiegészül azzal tartalomvezérlő gombmenüvel, amit a Lenyíllal nyithat le. A legördülő menüben megadhatja, hogy az oldalnak a hivatkozását, egész vagy az olvasó által megjelenített tartalmát ossza meg. Végezetül a levelet küldje el a Command+Shift+D billentyűkombinációval.

Néhány hasznos billentyűparancs:

- Folyamatos olvasás: VO+A
- Lépés jobbra a weboldalon: VO+Jobbranyíl
- Lépés balra: VO+Balranyíl
- Webes tárcsázó: VO+U
- Következő címsor: VO+Command+H
- Következő keret: Ctrl+Shift+F
- Link címének felolvasása: Ctrl+Shift+U
- Link aktiválása: VO+Szóköz
- Weboldal statisztika felolvasása: Ctrl+Shift+I
- Weboldal megosztása e-mailben (a tárgy és tartalom mező kitöltésével): Command+I

Felhasznált oldalak

http://www.apple.com/hu/

http://forums.macrumors.com/

http://macmag.hu/

https://www.applevis.com/forum

Mellékletek

A. függelék: A macOS billentyűparancsai

Bizonyos billentyűk kombinációját lenyomva olyan műveleteket hajthat végre, amelyekhez egyébként egérre, trackpadre vagy egyéb beviteli eszközre lenne szükség. Az alábbi hivatkozást aktiválva tekintheti meg a hozzátartozó tartalmat:

https://support.apple.com/hu-hu/HT201236

B. függelék: A VoiceOver segédprogram beállításai

Ez a fejezet a VoiceOver segédprogram egyes paneljeinek beállításait sorolja fel, valamint bemutatja, hogyan használhatja ezeket. Az alábbi hivatkozást aktiválva tekintheti meg a hozzá tartozótartalmat:

https://help.apple.com/voiceover/info/guide/10.9/hu.lproj/_1199.html

Impresszum

Szerző: Mali Attila

Szaklektor: Grapheel Ltd.

Kiadja: Informatika a Látássérültekért Alapítvány

A kiadást támogatta: Fogyatékos Személyek Esélyegyenlőségéért Közhasznú Nonprofit Kft. és az Emberi Erőforrások Minisztériuma